

DIRVA

★★★
THE FIELD

Nr. 68

Rugsėjo-September 3, 1959

Cleveland, Ohio

Nauja 'emigracija' iš Lietuvos...

800 jaunų inžinierių išsiųsta į įvairius Sovietijos kampus. - Daugumas studentų jau iš anksto numatyti, kaip būsiami emigrantai į ten, kur Maskva pareikalaus.

Emigraciją bolševikai "aprauda", kaip vieną iš "buržuazinės santvarkos" Lietuvai sudarytų nelaimių. Ta tema V. Sirijos-Gira yra net romaną parašęs ir dabar iš to net filmą susuko. Emigracijos biurai piešiami, kaip klastingi vorai, vilioję Lietuvos žmones pražūtin. Tik nutylima, kad pastaraisiais priešbolševikiniais metais tie biurai jau buvo likę beveik be darbo ir turėjo daugiau tenkintis turistų, negu emigrantų aptarnavimu.

Tų nelemtų emigracijos biurų vaidmenį dabar daug uoliau atlikinėja rajonų ir miestų komsomolo komitetai (anksčiau, kaip žinoma, saviškai ir daug platesniu mastu atliko NKVD-MGB organai). Neatsilikia nuo jų ir aukštosios mokyklos.

Antai, prie metalurginių įmonių statybų anapus Ūralo vien iš Panevėžio miesto dirba daugiau kaip 150 jaunų "pasiuntinių" (tai yra, pagal miesto komsomolo komiteto paskyrimą pasiųstų tenai "savanoriškai" apsigyventi ir dirbti). O į komitetą ir dabar, esą, "plaukia vis nauji ir nauji jaunųjų patriotų pareiškimai". Šiomis dienomis (rugpjūčio

pradžioj) tokiu patriotizmu staiga užsidegę keli Nendrės durpyno (ties Panevėžiu) darbininkai ir pasiprašė išsiųsti juos į Karagandos metalurginio kombinato statybą Kazachstanan. Toks "patriotizmas" paprastai atsiranda, kai pritrūksta darbo arba tyčia sudaromos tokios darbo sąlygos, iš kurių išsikasti norintieji "prašosi" siunčiami nors ir patį pragarą. Be to, tokiais "patriotais" ir tie, kuriems dėl kokių nors dalykų toje apylinkėje ima "padai svilti".

Kauno Politechnikos institutas iš dviejų paskutiniųjų laidų jau yra išsiuntęs į įvairius Sovietijos kampus per 800 jaunų inžinierių (Institutas skirsto į darbus tuos, kurie yra gavę stipendiją). Inžinierius hidrotechnikus išsiuntė prie Stalingrado, Narvos ir Kremenčugo HES statybų, nors prie Kauno HES dirbo virtinės rusų inžinierių (ne skaitant vieno kito lietuvio inžinieriaus, laikomo po ranka parodai). Auto kelių inžinieriai tiesia kelius Latvijoje (bent kaimynystėje, nors latviai juk irgi gali turėti save tos rūšies specialistų), o statybininkai, vietoj Lietuvos, "stato miestus ir kaimus" Gudijoje, Mordvijoje, Čuvašijoje, Komi, Kamčatkoje, Sachaline, Vladivostoke, Irkutske. (Vietovių išskaičiavimas paskelbtas oficialiai per radiją, rugp. 13).

Mokyklų tvarkytojai dažnai didžiuojasi, kad dabar kvalifikuotų inžinierių išleidžia kasmet po daugiau, negu nepriklausomaj Lietuvos buvo išleista per 20 metų. Žiūrint tik skaičius, tai tiesa. Bet Lietuvai netenka naudotis dauguma tų inžinierių (ir kitų specialistų, pvz., gydytojų). Lietuva turi atiduoti tik gabius jaunuolius, juos išmokyti, o dirba jie svetur, emigracijoj, ir išsiųsti įsakymu.

Šiomet Kauno Politechnikos institutas priima 1245 naujus studentus. Su vakariniiais skyriais Kaune, Klaipėdoj, Vilniuj ir Šiauliuose,

ir su šimet atidaromu neakivaizdiniu skyriumi, institutas turės iš viso apie 5000 studijuojančių įvairias technikos sritis. Institutas rengia daugelio siaurų sričių technikus (vadina juos inžinieriais). Suprantama, Lietuvoj tokiam skaičiui mokyty technikų darbo nebus. Todėl daugumas studentų jau yra iš anksto numatyti kaip būsiami emigrantai į ten, kur jų bus pareikauta iš "centrinio emigracijos biuro" Maskvoje.

NAUJI STUDENTŲ SKAICIAI

Dabartinis Vilniaus universiteto rektorius J. Kubilius (matematikas) ekskursantams iš Brooklyno aiškino, kai šimet Vilniaus universitetan bus priimti 635 nauji studentai normaliai studijuoti, 85 į vakarinį ir 475 į neakivaizdinį skyrių. Diplomų šimet esą išduota 802.

Žemės ūkio Akademijon (Kaune) šimet numatyta priimti 325 studentus į pirmą kursą. Kandidatų yra apie 600. Iš kandidatų reikalaujama 2-3 metų stažo žemės ūkio darbuose, ir jie turės išlaikyti konkursinius egzaminus.

SIMTAMETĖS SENUTĖS

Istros kaime, ties Pasvaliu, gyvena Barbora Tarkavičienė, 108 metų amžiaus. Krinčino apylinkėje, Beždžionių kaime, gyvena Marija Maseikienė, 111 metų.

Dabartinių korespondentų aplankytos abi, esą, kalbėjusios tik apie baudžios darbų sunkumus. Tačiau, prisiminę, kad ir dabar senūčių visos šeimos kaip tik buvo išėjusios į laukų darbų kolchozuose, abiems įdėjo į lūpas tuos pačius, kaip jie sako, "didelės tiesos žodžius", būtent, kad "Darbas ilgina žmogaus gyvenimą, darbas sotina ir stiprina žmogų".

(Nukelta į 2 psl.)

Juozas Kreivenas
1602 So. 48 Court
Chicago 50, Ill.

ALP 2637
La arch Larp

Antrosios Korp! Neo-Lithuania stovyklos, vykstančios Christiana Lodge, atidarymo prezidentas. Iš kairės: S. Mažulis, kalba P. Ališauskas, J. Jurkūnas (stovyklos vadovas) ir A. Modestavičius. Prie vėliavos stovi V. Aleksandriūnaitė, D. Silūnas ir D. Maurukaitė. Plačiau skaityk 8 psl.

K. Gaidžiūno nuotrauka

Pūsdami miglas apie taiką, grobia naujus kraštus

Komunistai, Vakaruose pūsdami vis naujas miglas apie taiką, Azijoje kursto naujus karo židinius ir grobia naujas teritorijas: * "sukilėliai" iš Šiaur. Vietnamo jau infiltruoti į 8 iš 12 Laoso provincijų; tolimesnis skverbimasis į krašto gilumą tebevyksta;

* Raud. Kinijos kariuomenė aklina uždare Tibetą, galutinai jį paversdama komunistinės Kinijos dalimi;

* užėmė dalį Indijos teritorijos Tibeto pasienyje;

* atnaujino Tautinės Kinijos valdomų Quenoy salų bombardavimą;

* strategiškai svarbiame Afganistane rusai užgrobė kariuomenės kontrolę ir pradeda valdyti krašto ūkį.

Kai 1954 m. Ženevos konferencijoje Indonezijos teritorijos gavo nepriklausomybę, šalia Kambodijos, Pietų ir Šiaurės Vietnamų atsirado nepriklausoma Laoso karalystė su 2 mil. gyventojų. Buvo sudaryta 3 valstybių komisija, su Indijos, Kambodijos ir Lenkijos atstovais, sutarčių įgyvendinimui prižiūrėti. 1958 m. ji baigė savo darbą, ir naujai išrinktoji vyriausybė išjungė iš savo tarpo prokomunistinę Neo-Lao-Haksat partiją su jos vadu, raudonuoju princu Suphanu-Vong. Nuo tada prasidėjo jos vargai, nes š. Vietnamas ir komunistinė Kinija pradėjo provokuoti pilietinį karą. Tos pastangos buvo suintensyvintos šią vasarą, pradėjus masiškai infiltruoti "sukilėlius" iš Šiaur. Vietnamo ir Kinijos.

"Sukilėliai", infiltracijai paruošti specialiose stovyklose, šimtais ar tūkstančiais pereina nesaugomas sienas ir stengiasi apsupti didesnius miestus. Komunistų tikslas greičiausiai nėra atvira invazija, bet ilgas "tykus karas", alinant vyriausybę, kol ji bus priversta kapituliuoti.

Laosas prašė Jungt. Tautų atsiųsti savo stebėtojus, bet komunistai užblokavo tą prašymą, reikalaudami atgaivinti senąją komisiją, kurios remiami, komunistai galėjo laikytis valdžioje. Laoso vyriausybė pareiškė, kad tos komisijos atgaivinimas būtų kišimasis į krašto vidaus reikalus.

Idomu, kad ginkluotas konfliktas Laose prasidėjo tuo metu, kada š. Vietnamo prezidentas ir komunistų partijos šefas Ho-Chi-Min lankėsi Maskvoje ir Pekine.

Pagal Ženevos sutartį, kuria baigtas Indokininis karas, JAV neturi teisės laikyti karinės misijos Laose. Bet Amerika pastaraisiais metais teikė Laosui pagalbą lengvaisiais ginklais, karininkais ir pinigais. Nuo 1955 m. ligi š. m. liepos mėnesio yra suteikta paramos už 225 mil. dolerių, t. y. daugiau kaip po \$100 kiekvienam gyventojui. Iš tos paramos buvo išlaikoma 25,000 vyrų kariuomenė, 16,000 policininkų, tiesiami keliai, pastatyta elektros jėgainė, irigacijos pylimai ir t. t.

Prasidėjus ginkluotiems neramumams, Laoso vyriausybė paprašė daugiau paramos iš JAV. Rugpjūčio 27 d. pradėti papildomi tiekimai oro keliu. Jų dydis nežinomas.

Jau senai Pekinas buvo paskelbęs, kad "revoliucija" Tibete esanti numalšinta. Tačiau praeitą savaitę Indijos vyriausybė buvo oficialiai painformuota, kad maldininkų kelionės į Tibetą neleidžiamos, nes "liaudies išvadavimo armija" vykdanči "baudžiamąsias ekspedicijas" prieš sukilėlius, kurie tebesipriešina.

Dalai Lama, dabar gyvenęs Indijoje, pagal surinktas iš pabėgėlių žinias skelbia, kad nuo sukilimo pradžios Tibete jau esą išžudyta 80,000 žmonių, tukstančiai vienuolių sugrūsta į koncentracijos stovyklas. Jis jau kuris laikas prašinėja, kad Nehru iškeltų Tibeto klausimą Jungt. Tautose, bet pastarasis ligšiol atsisakinėjo.

NEŽINOMAS VEIKĖJAS LIETUVOS LAISVINIMO DARBE

8-1700 DARBAS FABRIKE.

17-1800 SKUBĖJIMAS Į NAMUS

1800-1845 VAKARIENĖ SU ŠEIMA

1905-20 SKUBĖJIMAS Į K-TO POSĖDĮ

2000 ORGANIZACIJOS K-TO POSĖDIS

1917 ŽMONA SKAMBINA

700-800 SKUBĖJIMAS Į DARBĄ

800 DARBAS FABRIKE

KAIRĖJE: Sparto ežeras Alytaus apskrityje. Padavimas sako, kad seniau ten buvęs dvaras, bet dėl dvarininko žiaurumo, prakeiktas prasmigo ir jo vietoje atsirado ežeras...

Lietuvos
Nacionalinė
M. Mažvydo
Biblioteka

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.

Single copy — 10 cents.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES. Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džios (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: Henderson 1-6344. Išeina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais.

Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Bendriniais lietuvių reikalais besirūpinant

Pirmą kartą JAV įvyksta visuotinas Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimas. Jis įvyksta jau šį savaitgalį, Detroite. Ir tai bus ne šiaip sau susirinkimas, bet aktualių lietuvių problemų pajudėjimas. Pajudėjimas savo pačių smegenimis, kad surastume ir geresnį ir platesnį kelią, kuriuo eidami, ne tik patys neišsiskirstytume, bet ir savo vaikus Lietuvai išsaugotume.

Bendruomenės idėja mūsųose dar naujumu kvepia, nors bendruomeniniai reikalai jau senai lietuvių emigrantai ginčijosi, planavo, dirbdami laimėjo ir didesnių ar mažesnių klaidų pridarė. Ne kitaip ir dabar yra, kada Bendruomenės idėja naujon formon įvilktai, jai ideologiniai pagrindai surašyti, vaidomieji ir darbo organai išrinkti. O žiūrėk, nė iš šio, nė iš to pasigirsta balsai, kad Bendruomenės nereikia, kad ji kažin ką nori praryti, kad ji kažin kam skersai kelio atsistojo. Bet tik gerai, kad tokie balsai pasigirsta iš tokių, kurie savo visuomeniniuose darbuose surambėjo, ant tų darbų užgūlė apmirę, bijo prarasti kadaise jiems patikėtas pozicijas, o kiekvienas lietuvių organizacijai darbe naujumas jiems tarsi vinim į galvos smegenis atsiremia.

Tokių išsigandusiųjų riksmo ir nereikia bijotis. Tokių visais laikais buvo ir bus. O kaip atakymą į tą apmirusiųjų šauksmą, reikia atsakyti naujais darbo šauksmais. Ginčytis su tokiais neverta. Neverta, nes ir taip turime permaža laiko būtiniems darbams atlikti. Ir kalbų Bendruomenės reikalingumo įrodinėjimui nebereikia. Dabar reikia tik gerų planų darbui ir darbais įrodymo, kad suitelkinėmis jėgomis galime daugiau, patraukliau ir geriau padaryti. O lietuvių reikalui tai svarbiausia. Pačiam lietuviui ir Lietuvai toks darbas naudingiausias.

Mes tikime, kad Detroito suvažiavime ir išryškės tokie nauji planai. Mes taip pat žinome, kad ten bus labai daug kalbų, pasakytų darbų planus ryškiant ir pasirodymų siekiant. Bet tai natūralu. Svarbu, kad atstovai, Lietuvių Bendruomenės atsakingieji nariai, mokėtų atskirti, kas yra tikras pinigais ir kas yra menkavertis žaislelis. Mes taip pat manome, kad tokiuose suvažiavimuose išryškės ir tie asmenys, kurie Bendruomenės vežimą gali energingiau ir toliau pavežti. O jį vežti reikia. Reikia

mažiau apie Bendruomenę kalbėti, bet daugiau Bendruomenės reikali n g u m a darbais įrodyti. Ir Bendruomenė tada bus ne tik gyva, bet ji pastoviai tvirtinsis, platesnius reikalingų darbų barus nudirbs.

Lietuvių Bendruomenės organizacinė struktūra yra taip sudaryta, kad ten kiekvienas iš mūsų, kada ateina jos vadovybės narių rinkimai, galime savo valią pareikšti. Greičiausia tai yra pati demokratiškiausia lietuvių organizacija. Ir Detroite vyksta suvažiavimas žada taip pat duoti kiekvienam balsą, kuris tik ateis Bendruomenei geresnių veiklos kelių paieškoti. Ir mes iš širdies linkime, kad tokių būtų daug, kad liktų labai maža tokių, kurie norės tik patuščiažodžiauti, kad atsirastų naujų jėgų, pajėgiančių ir naujas veiklos ugnis pakurti. Ir jei taip bus, Bendruomenė bus gyva, bus reikalinga, bus auganti ir stiprėjanti organizacija.

B. Gaidžiūnas

Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

AKMENĖS CEMENTO FABRIKAS

Penkiolika Naujosios Akmenės cemento fabriko statybinių gavo garbės raštus ryšium su trečiosios dešimto krosnies pastatymu ir trečiosios gamybinės linijos įrengimu, kuri esanti už ligšiolinės labiau automatizuota ir žymiai geresnė. Iš penkiolikos pagirtųjų tik vienas yra rusas, kiti lietuviai. Tačiau rusas yra jų viršininkas. Direktorius šiame fabrike Aleksandras Spudulis.

RAGINA RESTAURUOTI RAUDONDVARĮ

Raudondvario rūmų yra išlikusios tik sienos. Karo metu rūmai buvo padegti. Po karo kituose dvoro pastatuose buvo įkurta traktorių stotis. Dabar vietoj traktorių stoties ten įsikūrė "Lietuvos žemės ūkio mechanizavimo ir elektrifikavimo mokslo tyrimo institutas", kurio administracija išvalė ir rūmus nuo ten susitelkusio laužo. Rūmai paruošti restauruoti, bet laukiama iniciatyvos iš žemės ūkio ministerijos, kuriai priklauso institutas. Tuo tarpu dar nėra paruošta nei restauravimo plano.

R. ANTINIS NORI "PASITAISYTI"

Skulptorius Robertas Antinis parašė į Tiesą parei-

Jie žuvo, eidami savo pareigas

DR. P. LEGECKAS

naudota ir lietuvių ir Lietuvos teises ginant.

1941 birželio 26 d., Hitlerio kariuomenei besiveržiant į sovietų okupuotą Lietuvos teritoriją, Panevėžio NKVD rūsyje buvo žiauriai nukankinti ir nužudyti septyni lietuviai. Jų tarpe buvo trys gydytojai (a.a. dr. Žemguly, dr. Mačiulis ir dr. Gudonis) bei viena gailėstingoji sesuo (a.a. Kanevičienė).

Tą pačią dieną vien Panevėžyje buvo nužudyta dešimtys kitų lietuvių, įtarti nelojalumu sovietų valdžiai ir palankumu vokiečiams.

Tie skaičiai, žinoma, yra tik nuotrupos tų milijonų žmonių, kurie žuvo nuo komunizmo išsigalėjimo pradžios Rusijoje ir vėliau už jos ribų Europoje ir Azijoje. Todėl minimas bolševizmo aukų pralietas kraujas Panevėžyje yra tik lašas kraujo, pralieto nuo 1918 metų.

Mums svarbu ir įdomu, kad minimų trijų gydytojų ir gailėstingos sesers žuvimo aplinkybės vaizdžiai iliustruoja būdingą komunistinio teroro absurdiškumą.

Būtent, Panevėžio apskrities ligoninės vedėjas Dr. Žemguly, savo prigimtini buvo tikras "liaudies draugas", komunistų terminais kalbant. Kaip gydytojas ir eilinis žmogus, jis ištiesdavo pagalbos ranką neturtingiausiems, - būdamas visai ne užinteresuotas honoraru, nors jis buvo europėjinio masto chirurgas. Atrodė dėl tų šviesių jo asmens savybių ir bent rodėmos politinės tolerancijos jis buvo dešimt mėnesių prieš nužudymą buvo paskirtas ligoninės direktoriumi paties sovietų sveikatos komisaro.

Buvęs ligoninės direktorius vyr. chirurgas Dr. Mačiulis, tiesa, nors ne viešai, bet gana atvirai ir kartais drąsiai pasijuokdavo iš sovietų santvarkos. Tačiau per visas penkias dienas nuo karo pradžios jis teikė pagalbą dieną ir naktį sužeistiesiems rusų kareiviams, nors jis buvo savo žmonos tiesiog maldaujamas apleisti ligoninę ir pasislėpti kaime. Ji nuėjutė tragediją, nes jis, kaip vyresnis

chirurgas, buvo tardomas dėl kiekvieno neefektingo gydymo ir vieno kito mirties atsitikimo sunkiai sužeistų rusų kareivių. Nežiūrint tardymo, papeikimo ir grasinimo dėl įtariamo sąmoningo apsileidimo, jis heroiškai tęsė darbą, kol sovietų budeliai jį suėmė.

Trečio nužudyto gydytojo likimas buvo labai ironiškas. Tai buvo jaunas chirurgas Dr. Gudonis. Jis buvo tik ką grįžęs iš atostogų ir asistavo bene pirmoje operacijoje tą nelemtą dieną. Niekas nebūtų nustebejęs, jei jis, atostogaudamas tėviškėje, būtų ten užtrukęs vien dėl karo veiksmų ir nutraukto susisiektimo. Bet jis laikė savo šventą pareigą grįžti laiku... kad patektų lyg nekaltas avinėlis, sužvėrėjusiems sovietų agentams į nagus.

Gailėstingoji sesuo Kanevičienė, - rusiškos kilmės moteris, berods, pabėgusi su tėvais iš Rusijos į Lietuvą pirmais revoliucijos metais ir išteklėjusi čia už Lietuvos kariuomenės karininko, būdama labai nuvargusi ir dvasiškai prislėgta, žinoma, padarė didelę klaidą, neatsargiai išsitarė: "Ačiū Dievui, greit ateis vokiečiai, tai pailsėsime"... Kaip tvirtinama, tą sakinį išgirdo sanitare, daranti karjerą komunistų partijoje. Ir tie žodžiai, kaip teigiama, buvo tragedijos užuomazga.

Gydytojų Mačiulio ir Gudonio suėmimas įvyko operacinėje (dr. Žemguly buvo suimtas atsitiktinai - pakeliui koridoriuje, išėjus iš kabineto ir bandant išaiškinti abiejų chirurgų arešto motyvus). Suėmimo, lydimu brutalių žodžių metu, ant operacinio stalo gulėjo žydų tautybės gydytojas Markus, kuriam buvo stengiamasi išimti kulka, įstrigusią pilvo sienelėje, vokiečiams apšaudant miestą iš lėktuvo. Tas gydytojas ir papasakojo man suėmimo aplinkybes.

Gyd. Markaus ir kitų asmenų papildomos informacijos minimos tragedijos reikalu skatino mane visą laiką patiekti jas spaudai ne vien kaip sensacija, bet kaip būdingą iliustraciją bolševikinės saivališkos "vietos valdžios" sistemos, praktikuojamos asmenų su kriminaliniais polin-

"PABUSKIM IŠ MIEGO"...

Dirvos 65 nr. pareiškė pareigą, kad būtų gerai, jei "visi veiksniai drauge" paskelbtų planą, kaip elgtis Chruščiovui lankantis Amerikoje.

Tokią svajonę čia, Brooklyne, svajojo ir Lietuvių Studentų Sąjungos Apeliacijos (sakyčiau: smogiama) grupė. Girdėti jie buvo net susikvietę į bendrą posėdį viikinių, talkininkų ir frontininkų ir Laisvės Komiteto atstovus, siūlydami kaip tik tokį bendrą, visų pasirašytą atsisaukimą. Dalyvavę LLK, LNT ir LF patys pirmininkai, o Vliskas atsiuntęs H. Blažą, dėl kurio veto jokio bendro atsisaukimo nepasisekė sukombinuoti.

Prieš keletą metų, kai čia lankėsi min. S. Lozoraitis, iš Washingtono sluogsnių buvę skatinta, kad tie patys veiksniai, drauge su Diplomatijos Šefu, sudarytų lietuvių politinės informacijos centrą. Visi, net ir tada buvęs Vilko pirmininkas Matulionis, buvę besutinką su tuo planu, bet paskui Matulionis atsimetęs, aiškindamasis, kad Vliske negavęs pritarimo. O to nepritarimo svarbiausias kėlėjas buvęs irgi tas pats H. Blažas, kuris jokių būdu nenorėjęs sutikti, kad Lietuvių Frontas būtų lygus partneris. Taip bendro centro kūrimas suiro ir po to prasidėjo verkšlenimai, kad Vliskas neturįs iš ko "išlaikyti tris radijo stotis"...

Taigi "pabuskim iš miego" visi svajojantieji apie "veiksnių vienybę" ir jų bendrus planus. Vlike yra sekretorius, gerai įgudęs į visus tokius planus atsakyti "niet".

S. Kirtiklis, Brooklyn, N.Y.

kiais ir skatinamos bei proteguojamos iš centro. Šita sistema ypač plačiai ir be jokios kontrolės buvo naudojama pilietinio karo metu, ji įvairiuose kraštuose tebeaudojama ir dabar. Šios sistemos vardas yra terorzas.

GAUKITE LENGVESNĮ, SKANESNĮ SKONĮ... GAUKITE UGNIM VERDAMĄ STROH'S ALŲ...

DĖŽUTĖSE!

Daugiau gaivinantis kiekvieną kartą Stroh's alus. Pažiūrėkite ką tas reikš jūsų geram skoniui. Nusipirkite gerą kiekį Stroh's dėžutėse kai pirksitės ateinantį kartą.

Jums patiks

Stroh's
yra šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINĖS KAINAS!

VIENUOLIS, KURIS GRŪMĖSI SU VELNIU...

Didelio mokslininko ir poeto netekus

Latvių visuomenę ištiko skaudus smūgis: šiomis dienomis iš Švedijos gauta žinia, kad ten mirė prof. dr. Arveds Švabe.

Trumpame straipsnyje sunku apibūdinti šio dvasios milžino amžiaus darbą. Istorikas, teisininkas, rašytojas, poetas, folkloristas ir enciklopedistas — prof. Švabe paliko savo tautai paveldėjimą, kaip retas kultūrinio baro darbuotojų. Ne vien apie 50 knygų iš įvairių sričių (daugiausia istorijos) ir šimtai straipsnių periodikoje liudija apie jo nepaprastą darbūgumą.

Ryškiausiai jis pasireiškęs enciklopedijos srityje. Būdamas visą laiką Latvių Enciklopedijos (Latviešu Konverzācijas Vardnīca) vyr. redaktorium, jis daugelį metų vystė platyn ir gilyn tą didįjį darbą, kol jį, nebetoli galo, sustabdė Latvijos okupavimas 1940 m. Platus buvo ten liuanistikos skyrius, kurį ten tvarkė prof. Vacl. Biržiška, po jo

Prof. Arveds Švabe

— kurį laiką rašęs šias eilutes, o galop — K. Korsakas.

Tą patį darbą prof. Švabe tęsė ir tremtyje, 1950 m. Švedijoje, pradėdamas leisti grynai latvišką enciklopediją — be jokios finansinės

pasparties iš šalies. Šįkart jis turėjo daugiau laimės — trijų stambių tomų enciklopedija buvo užbaigta.

Amžino nerimo pilnas, prof. Švabe griebėsi kito kapitalinio darbo. Jo Latvijos istorijos pirmas tomas (apie 800 pusl.), apimęs periodą nuo 1800 iki 1911 m., jau pasiekęs skaitytoją. Tačiau antro tomo rankraštis liko neužbaigtas, nes mirtis išėmė plunksną iš auto-riaus rankų.

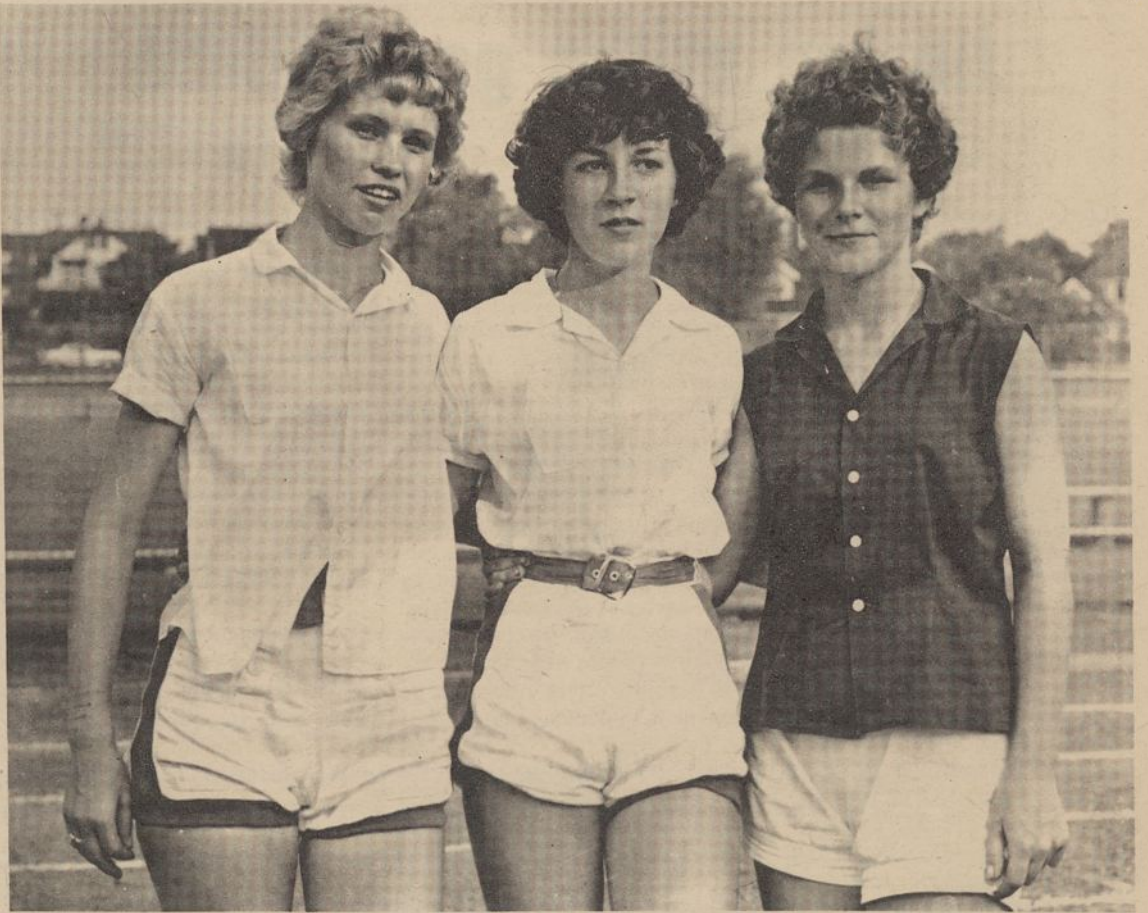
Prof. A. Švabe, gimęs 1888 m. gegužės 25 d., kurį laiką mokytojavęs, 1916 m. pradėjo istorijos studijas Maskvoje. 1918 m. pateko į Tolimuosius Rytus, kur buvo latvių tautinės tarybos sekretoriumi. 1920 m. grįžo Latvijon, išrinktas į Steig. Seimą, kur dalyvavo Latvijos konstitucijos kūrimo darbe. Baigęs teisių studijas, paliekamas dėstytoju Latvijos universitete, 1932 m. įgyja doktoratą ir profesūrą. Visą laiką aktyviai veikia Latv. istorijos institute. Už atkaklų ir nenuilstamą latvių tautos teisių gynimą vokiečių okupantai jam buvo atėmę profesūrą.

Pasitraukęs Vokietijon, prof. Švabe išrenkamas pirmuoju latvių centro komiteto pirmininku, ir jo iniciatyva tremtyje atnaujinama kultūros fondo veikla. 1949 m. jis persikelia Švedijon, kur iki pat š. m. liepos mėn. 1 d. profesoriauja Stockholmio universitete, kartu kurdamas, redaguodamas ir leidamas jau paminėtus veikalus, kol rugpiučio 20 d. jį, einantį 72 metus, pakerta baisioji vėžio liga. Dešimt dienų prieš mirtį jis priima katalikybę.

Dailiojoje literatūroje prof. Švabe pasirodė jau 1911 m. savo proza ir poemomis, vėliau išleido keletą rinktinės formos poezijos tomelių. Didelė Tolimųjų Rytų įtaka reiškiasi jo rinkiniuose Gong-Gong ir Sajonara. Paskutiniu metu jis buvo pasirinkęs išimtinai soneto formą, kurią jis sugebėjo meistriškai suliedinti su turiniu, sukurdamas iki paskutinės galimybės nušlifuosius, skambius eilėraščius.

Velionis, kaip nepaprastos erudicijos mokslininkas ir poetas, reprezentavo mūsų dienų faustiškąjį žmogų, arba, pagal savo kadaise tartus žodžius, "vienuolį, kuris grūmėsi su velniu".

Em. Skujeniekas

Geriausios "Žaibo" klubo šuolininkės į tolių mergaičių klasėje. Iš kairės: Nijolė Gelažytė III v., Regina Besparaitytė I vieta: 14 pėd. 9 1/4 col. ir Nijolė Petkevičiūtė II v. Dirvos nuotrauka.

IŠ PLAGIATO DUONOS NEVALGYSI

JUOZAS JUREVIČIUS

eina iš jos susipratimo. "Laisvoje Lietuvoje" p. Jonas Miškinis savo straipsnį pradeda:

"Sakoma, jog tik kultūringa, susipratusi ir dorai išauklėta tauta tegali būti atspari. O ji tokia esti, kai nusimano ji pati, jog yra gyva ir žino ko siekianti. Vadinasi, jos atsparumo galia eina iš jos susipratimo..."

Toliau A. Smetona savo kalboje aiškino:

"O kas yra tauta? Jos sąvokoje yra glaudžiai susiję šie pagrindiniai dalykai: gimtoji žemė, iš senovės įgyventa, bendroji gyventojų kilmė, jų bendroji praeitis ir jų bendroji kalba, iš tėvų protėvių paveldėta. Tai objektyvūs tautos pažymiai. Tačiau jų vienu neužtenka. Būtinai reikalingas dar šis subjektyvus pažymys: gyva, vieningai pasireiškusi gyventojų sąmonė..."

P. Jonas Miškinis savo straipsnyje irgi rašo:

"O kas yra tauta? Tautos sąvokoje yra glaudžiai susiję šie pagrindiniai dalykai: gimtoji žemė, iš senovės įgyventa, bendroji gyventojų kilmė, jų bendroji praeitis ir jų bendroji kalba iš tėvų ir protėvių paveldėta. (pabraukta autorius). Tai objektyvūs tautos pažymiai. Tačiau jų vienu nepakanka. Būtinai reikalingas dar šis subjektyvus pažymys: gyva, vieningai pasireiškianti tautos narių sąmonė..."

Dar toliau A. Smetona savo kalboje palietė ir žydus:

"Va žydai, nustoję savo gimtosios žemės, pametę savo bendrąją kalbą, jų senovėje vartotą, pasklido po visą pasaulį, šiandien siekia ją atgaivinti, į ją kurdami saunaujas dvasines vertybes, literatūrą, stengiasi atgauti savo tėvynę, Palestiną, kur dar gilioje senovėje buvo įsikūrę ir yra tapę tauta, ir galiausiai svajoja atsistatyti tenai savą, kad ir mažutę valstybę..."

P. Jonas Miškinis savo straipsnyje irgi rašo: "Pavyzdžiui žydai, nustoję savo gimtosios žemės, pametę savo bendrąją kalbą, jų senovėje vartotą, pakrikę po visą pasaulį, tačiau vistiek siekė ją atgaivinti, į ją kurdami saunaujas dvasines vertybes, literatūrą, stengdamiesi atgauti savo tėvynę - Palestiną, kur gilioje senovėje buvo įsikūrę ir yra tapę tauta, ir galiausiai svajoja atsistatyti tenai savą, kad ir mažutę valstybę..."

Žodis žodin nurašyta ir apie airių tautą. Taigi, iš ką tik paminėtų sakinių matome, kad "Laisvoje Lietuvoje" paskelbto straipsnio - Tauta. Mažiau žodžių, daugiau darbų - dauguma minčių yra nurašyta iš Valstybės Prezidento A. Smetonos kalbos, pasakytos 1938 m. kovo 12 d. Šaulių S-gos suvažiavime. Nieko nebūtų blogo, jeigu straipsnio autorius būtų nurodęs, iš kur tos mintys paimitos. Jos nebuvo senos prieš dešimtį metų, jos nepasens ir po šimto metų. To nepadaręs, padarė, kaip dabar priimta sakyti, nuosmulkį. Gal tas reikalas būtų ne toks opus

(Nukelta į 4 psl.)

Įsigykite "Dainas iš Lietuvos"

Lionė Jodis-Mathews įdainavo eilę populiarių lietuviškų dainų, kurios dar niekad nebuvo įdainuotos į plokšteles. Tos dainos, įdainuotos su Rūtos chorų, palydint muzikos instrumentams, sudaro atskirą albumą. Albumas pavadintas "Dainos iš Lietuvos". Jame yra 16 dainų.

Išleido REQUEST RECORDS, Inc. Galima gauti šiuo adresu: 443 West 49 St., New York 19, N. Y.

Kaina už Hi-Fi \$4.98, Stereo \$5.98. Pasiuntimas ir apdrauda įskaityta. Perkant didesniais kiekiais duodama nuolaida.

GREETINGS and BEST WISHES

DONALD B. JOHNSON

FUNERAL HOMES

MARSHALL B. and JAMES H.

BEDFORD, CLEVELAND, AND THE SURROUNDING TERRITORY

ARVĖDS ŠVABE

KARTI DVARO KASDIENYBĖ

FRAGMENTAS IŠ ROMANO "DARBAS"

Iš latvių k. vertė Emilis Skujeniekas

Prie daržo vartų būrelis susitinka dėdės daržininko berną Ernį, kuris išeina šventadieniais rūbais, su ryšuliu rankoje. Visi apspinta jį. Net kalvis su staliumi, kurie jau buvo praėję pro šalį, grįžta, kad išgirstų naujausius įvykius.

— Na, kas, kaip?

— Pavarė, ir tiek!

Erniui dar akys užtinę nuo verkimo, bet veidas kais-ta pykčiu ir susijaudinimu. Kaip netikėtai visa tai įvyko! Anksti rytą, grįždamas iš vestuvių, pagalvojęs: ko ten eis aplink visą dvarą, perlips parko mažuosius vartelius ir tuoj pat bus šiltnamyje. Taip ir padaręs. Pasiekęs didžiulį supynių liepą, staiga pamatęs priešais tokį gniužulą. Išžiūrėjęs — porėlė!

Čvertkininkai*), visa tą išklaušę išsižioję, viską gerai įsidėmėję, viską atidžiai sekę, dabar klykia iš džiaugsmo. Net Ernį, prisiminęs savo praeitos nakties nuotyki, visai pamiršta, kad šiandien Jurginės. Pasakoja toliau.

Jis kurį laiką stovėjęs sumišęs ir galvojęs, kas tie galėtų būti, kas ten glebėsčiuotųsi. Kas gi kitas, jei

ne kuris nors iš raštinės ponaičių su kuria nors iš rūmų kambarinių. Užtat pasitempęs ir tiesiu keliu drožęs pro šalį — labai čia jam rūpi tokie ponpalaičiai!

— O, jergutėliau! — sušunka Jonušas ir pasvyra priekin.

— Tai buvo tikra nelaimės akimirka — ją jums reikėjo pamatyti. Pats dvaro užvaizda pašoko nuo suoliuko ir puolė mane, kaip angis. "Kas tu toks? Ko čia ieškai? ... Vogti? Pagaliau pagavau agurkų vagį!" — Tada griebė mane už gerklės, kad net kvapo nebeteikau. "Kaip tai vogti, pone užvaizda? Juk čia pat, šiltnamyje, man reikia miegoti". Tada pažino, valandėlei aprimo, bet paskui vėl puolė iš naujo. "Tai pro čia tu turi vaikščioti? Lipti per tvorą? ... Tikras nenaudėlis ... Kad ryt dieną tavęs dvare jau nebūtų, supratai? Nešdinkis!"

Iš lėto atslūgsta susijaudinimas ir pasakotojo, ir klausytojų. Tiksliai Jokūbas, mažai tegirdėjęs, mažai tesu-pratęs, nustebejęs ir nieko nesuprasdamas, žvalgosi į visus. Bet niekas neturi noro jam ką nors aiškinti, nes ir patys norėtų didesnio aiškumo, norėtų sužinoti, kas bus toliau. Kuo vardu toji boba, kuri glamonėjasi su užvaizda nakties metu, pačiame nuošaliausiame parko kampelyje? Vežio-dami užvaizdą į miestą, jie gana prisiziūrėję, su kokiomis jis ten veliasi, girtas būdamas, kai žmona nemato. Bet dvare?

Deja, į šį patį svarbiausią klausimą Ernį maža ką tegali atsakyti.

Kol užvaizda mane stumdė, ji spėjo įsisupti į didelę skarą. Tiksliai, jai nueinant, pastebėjau, kad ji nebuvo iš plonųjų. Kurpės geltonos, apatinukas baltas.

— Durniau! — sušunka stalius. — Kuri gi iš kambarinių neturi baltu apatinuko? Jei jau tave vistiek išvarė, tai bent būtum tai bobšei nutraukęs skarą, kad visas dvaras sužinotų, su kuo jis ten minkosi.

Ernis nėra atlikęs pačio svarbiausio veiksmo, todėl čvertkininkų akyse jis jau joks didvyris, ir klausytojų pritarimas greit ima žlugti. O tai jam kaip tik reikalingiausia! Todėl jis ima plačiai ir išsamiai pasakoti, kokių niekų užvaizda išsigalvojęs apie agurkų vogimą, kad tik jį pavarius iš tarnybos. Lyg kada nors agurkai dvare būtų buvę vagiami, inspektai nakties metu visuomet yra užrakinti...

Ernis veltui stengėsi įrodyti savo nekaltybę. To jam iš viso nereikėjo įrodinėti, lygiai kaip ir tai, kad vienintelis kaltininkas tai pats užvaizda. Ir tai visi žinojo. Erniui tiktai reikėjo paminėti kurios nors moters vardą, kad jį būtų nukreiptas ilgai kauptas pyktis, ir taip netiesioginiai atkeršyta užvaizdai.

Dabar Ernį tebuvo tiksliai vienas iš daugelio užvaizdos aukų, joks didvyris, ko visi tikėjosi. Veltui jis buvo iškratęs savo perpilną širdį ir prašęs paramos, kad galėtų pasilikti dirbti. Kitaip jo nugarą šįvakar pamėlynuos nuo tėvo diržo. Tiksliai Jokūbas, pagaliau supratęs reikailą, atsiliepė:

— Jei jau daržininkas negalėjo tavęs užtarti, ką gi mes?

— Dėdė daržininkas darė visa, ką tik galėjo. Nubėgo į rūmus. Baronas jau nebeprisileido, rengiasi į pajūrį. Nuėjo į raštinę. Užvaizda neturįs laiko, turįs padėti baronui rengtis į pajūrį!... Dėdė daržininkas daro viską, bet ką jis vienas prieš užvaizdą? Ką jis vienas! Eikite jūs, kuriems uždėta po rublį pabaudos, užtarkite, kitaip tėvas mane užmuš!

Atrodė, kad Ernį savo nevilty tuoj puls po kojų čvertkininkams ir maldaus eiti kartu su juo į raštinę. Ryšulį jis jau buvo išmetęs iš rankų, jo akys buvo plačiai išplėtos, o skruostai paplūde ašaromis.

(Bus daugiau)

*) Čvertkininkai — dvaro padieniai, kurie tuo metu (19 amž. pabaigoje) dvare uždirdavo 25 kapeikas (vad. čvertką) į dieną.

Jie jau atliko gerą darbą

O mes kuo parodysim savo dėkingumą?

Lietuvių krepšinininkų rinktinė grįžo iš Pietų Amerikos. New Yorkas ir Chicago jiems su-ruošė sutiktuves. Buvo skanių vaišių ir dar skanesnių prakalbų. Teko ir man dalyvauti lietuvių krepšinininkų pagerbimo šventėje Chicagoje aną savaitgalį. Reikėjo ten braukti prakaitą dėl pasiutu- sio karščio. Bet būta dar daugiau jaudinančių dalykų, kur reikėjo braukti džiaugsmo ašarą.

Lietuviai krepšinininkai sugrįžo iš ilgos penkių savaitių kelionės, pasipuošę laimėjimais, laimėję daugiau, nei tris ketvirtadalius visų žaistų rungtynių. Dar daugiau jie laimėjo, be priekaištų atgaivindami patriotinius lietuvių jausmus Pietų Amerikos kraštuose. Jie patarnavo ir JAV var- do iškėlimui tuose Pietų Ameri- kos kraštuose, iš kur pasigirs- davo mums nedraugiškų balsų. Prisiminkime kad viceprezidentą Nixoną, kaip ten apnėtė toma- tais ir kiaušiniiais, o mūsų krep- šinininkus visų tų kraštų spauda, radijas ir televizija draugiškai garsino, sveikino, kėlė į padan- ges. Tad mūsų krepšinininkai, kaip iš jų laukėme, plačiai pagarsino ne tik Lietuvą ir lietuvius, bet daug prisidėjo, sukeldami drau- giškesnes š. Amerikos ir P. Amerikos kraštų nuotaikas. Teko man skaityti net kelis JAV at- stovybių laiškus su tokiais pa- reiškimais: "jūs atlikote 'the best public relations job' tarp JAV ir Pietų Amerikos..."

VISUOMENĖ DAR NEATLIKO SAVO PAREIGOS

Tad lietuviškoji visuomenė, kaip Pietų Amerikos kolonijose, taip ir Jungtinėje Valstybėje, yra dabar patenkinta, džiaugiasi ir didžiuliais mūsų krepšinininkų laimėjimais ir jų pasitarnavi- mais bendriesiems reikalams. Kaip patyriau, dabar jau ir tie iš ALTO vykdomojo komiteto na- rių, kurie prieš kelionę pasisakė prieš krepšinininkų žygio parėmi- mą ir tuo sutrukdė paramos su- teikimą, pranešė, jog pasyrė \$500. Esą, ir daugiau duotų, tik neturi pinigų. Gal dėlto, kad ne-

JUOZAS J. BACHUNAS,
Sodus, Michigan

seniai nemaža teko išleisti "is- toriniams žygiams" po Washing- toną.

Ar tie žygiai buvo svarbūs ir pasidarys istoriniai, ateitis geriau parodys už mūsų spėlio- jimus. O lietuvių krepšinininkai savo žygius jau visiems mato- mai ir apčiuopiamai atliko. Ne- ra skirtingų nuomonių, kad jie savo darbą atliko labai ir labai gerai, naudingai, rimtai. Santy- kiuose su Pietų Amerikos kraš- tais ir tenyksiškais lietuviams jie panaudojo visiems suprantamą ir gerą sportinę "kalbą". Bet jų kelionė nebuvo tik sporto dėl sporto ar pramogos. Kiekvieną progą jie panaudojo parodyti viso pasaulio lietuvių solidarumą ir, kur tik galėjo (o progų buvo nemaža), Pietų Amerikos kraš- tams priminė Lietuvą, jos vardą, jos reikalus, jos troškimus. Jei tą propagandą (nepatinka čia man tas žodis, bet nežinau, kaip ge- riau pasakyti) norėtume nusi- pirti už pinigus, brangiai ji kaštuotų, daug brangiau, negu sportininkų kelionė - o visai- ai greičiausiai būtų daug menkes- ni.

KĄ PAAUKOJO PATYS SPORTININKAI?

Man krepšinininkų kelionės su- manymas iš karto patiko. Jei dar atsimenate, Dirvoje mėgi- nau surašyti savo galvojimus ir prašymą, kad Amerikos lietuvių visuomenė paremtų šį gerą su- manymą, kurio įvykdymas finan- siškai buvo labai nelengvas ir ne- tikras. Raginau jį remti didži- asias organizacijas ir veiksnius. Kiek išgalėdamas, mėginau ir pats šiuo tuo pateisinti savo žo- džius. Dabar, kaip įkinitinkas, ša- lia gražių sutikimo prakalbų ir mūsų spaudos džiugavimų, ne- galėjau atsispirti pagundai dar kartą į tą patį reikalą pažūrėti iš ūkiškos pusės. Nes krepšini- ninkų žygiai tokie paprasti ir lengvi.

Vien pati visos grupės kelionė kaštavo per \$6,000, neskaitant kitų suprantamų ir būtinų išlai- dų. Mūsų visuomenė toli gražu, jiems tiek nesudėjo. Didžiosios lietuvių visuomeninės, pašalpi- nės ir politinės organizacijos, kurios visuomet tiek daug šneka apie Lietuvos reikalų propagandą, čia neatliko savo pareigos (iš- skyrus ALT Sąjungą, AL Ben- druomenę, Santarą ir AL Tary- bą ir dar vieną kitą). Toli gražu, ne pakankamai parėmė ir pavie- niai asmenys (mūsų milijonie- riai, didieji bankininkai, preky- bininkai ir t.t.), kurie būtų tai galėję padaryti. Ir visa tai liestų tik bendrąsias kelionės išlaidas, nakvynes, maitinimąsi, kitas smulkias, bet kelionėje būtinas (o jei kelionė ilga, tai ir tų smulkių išlaidų sumos galutinai-

me balanse pasidaro nebe tokios smulkios).

Turėtume nepamiršti, kad vi- soje šioje sportinėje kelionėje įnešė patys sportininkai ir jų vadovai. Čia turiu galvoje ne jų sportinius gabumus, eikvotus nervus, valią ir sveikatą rungtynių metu, bet jų materialinius asmeninius įnašus ir išlaidas ar prarastas pajamas, tą stambų žygį paruošiant ir atliekant.

NORS DALI TURIME JIEMS ATLYGINTI

Amerikos lietuvių krepšinininkų rinktinę daugumoje sudarė stu- dentai ir fabrikuose dirbantieji jaunuoliai. Visi jie paaugojo savo laiką, savo nuovargį ir savo va- saros atostogas. Vieni paaugojo normalius uždarbius fabrikuose, pasitraukdami iš darbo, kiti (stu- dentai) paaugojo tą atostogų laiką, per kurį daugumas užsidirba lė- šų ateinantiems mokslo metams. Ar dažnas iš jūsų sutiktumėte pusantro mėnesio tam paaugti, neskaitant valandų, kurios reika- lingos sportiškai pasiruošti taip, kad iš 17 rungtynių būtų galima laimėti 14?

Kiekvienas iš rinktinės studen- tų ar darbininkų per tą laiką dirbtuvėse būtų uždirbęs mažiau- sia po \$75.00 per savaitę. Ko- mandos sporto vadovas V. Gry- bauskas neteko dėl kelionės po \$100 savaitinio uždarbio. Kelio- nės vadovas V. Adamkavičius, kuris, kaip inžinierius, uždirba arti \$200 per savaitę, neteko uždarbio per šešias savaites, be to, pats iš savo kišenės ap- simokėjo kelionės išlaidas ir, kur reikėjo, pridėjo savo pinigų bėgamiems reikalams, dak- tarams apmokėti, padengti kitas atsirandančias nenumatytas iš- laidas. Savaitę Chicagoj treni- ravęsi, po to penkias savaites praleidę kelionėje, mūsų krep- šinininkai tuo būdu kiekvienas įne- šė mažiausia po \$450 savo pi- nigų, Grybauskas apie \$600, Adamkavičius gerokai netoli \$1,700, įskaitant kelionės išlai- das...

Atsiprašau paliestuotus, kad aš čia taip "žydiškai" ar "ap- tekoriškai" skaičiuoju. Bet gal man atleiskite tą "nemandagu- mą", prisiminę, kad visuose rei- kaluose reikia taip skaičiuoti. Jei jūs užmiršite paskaičiuoti, tai pats gyvenimas už jus su- skaičiuos. Nieko čia negalima užtrinti.

Jūs, brangūs sportininkai, kel- dami lietuvių vardą ir daryda- mi Lietuvai gražią paslaugą, gar- sindami jos vardą ir reikalus, įdėjote savo sveikatą, nervus, pastangas, - ir štai, kaip matau, pridėjote dar ir savo lėšų ar dėl tos priežasties nustotų paja- mų tiek, kiek nė vienas asmuo ir beveik nė viena didžioji Ame- rikos lietuvių organizacija jums iš anksto nepaaukojo jūsų užsi- mojimui palengvinti. Kai į tą reikalą ūkiškai pa-

žiūriu, man rodos, būtų ne tik teisinga, bet būtina, kad Ame- rikos lietuvių visuomenė jums sumokėtų nors \$2,500, - ir tai nepilnas, jūsų nuostolių, jūsų vargo ir pastangų atlyginimas, drauge ir tikro dėkingumo paro- dymas, kurio neužtenka vien tik gražiais žodžiais ir pokylių pra- kalbomis pareikšti.

Žinome iš ilgo patyrimo, kad Amerikos lietuvių visuomenė ge- riems ir rimtiems reikalams yra buvusi ir tebėra dosni ir užjaučianti. Jei ji kartais negai- li aukų ir dar nevisiškai būti- niems reikalams, tai šį kartą turime reikalą, kuris jau įvyk- dytas ir kurio naudingumu jau niekas, net ir ta pora Alto "tamošių", neabejoja.

IR TAIP GYVENIME BŪNA

CHESTER miesto kalėjimas per 110 metų buvo atremontuotas pirmą kartą. Įdėti nauji vandens vamzdžiai ir sienos išdažytos ružavai.

TOLEDO mieste į vieną namą užėjo du vyrai, ieškodami laikino darbo. Savininkui pasiskundus, jog jam skauda nugarą, vienas iš atėjusių padarė tepalo ir ge- rai ištrynė skaudamą vietą. Kai svečiai išėjo, savininkas pas- tebėjo, jog dingusi jo piniginė su 180 dolerių.

LONG BEACH gyventojai din- go 1,500 dol. vertės šuo. Policija patarė įdėti skelbimą į lai- kraštį. Po trijų dienų pasirodė skelbimas, kad šuo, atitinkas din- gusiųjų, rastas. Paskambinus nu- rodytu adresu buvo pareikšta, jog galinti atsiimti šunį, jei su- mokės radybas. Tuo reikalu su- sidomėjo policija, kuri tenai nu- vykusi, atrado 32 šunis ir 9 ka- tes. Savininkui negalint išsiaiš- kinti, kodėl jis laiko tiek daug gyvulių, buvo areštuotas ir pa- talpintas į kalėjimą, kuriame bus iki teismo, nes nepajėgė suras- ti 2,500 dol. užsto.

AKRONO gyventojas važiuo- damas automobiliu užmigo. Au- tomobilis įvažiavo į griovį ir sustojo. Pravažiuojantis pake- leivis, manydamas jį esant su- žeidžiamą, pasukė greitąją pagalbą ir nuvežė į ligoninę. Gydytojas negalėjo rasti jokios priežas- ties, kodėl netekęs sąmonės. Pra-ėjus valandai, žmogus atsibudo ir nustebusiam ligoninės perso- nalui pareiškė, jog jis tik mie- gojęs.

KALIFORNIJOS policininkas pravažiuojančiame automobilyje pastebėjo, jog žmogus grumiasi su tigrų. Prisivijęs automobilį sustabdė, bet jo nustebimui va- ruotojas pareiškė, jog nieko bio- go nesą, nes tigras norįs pa- spausti signalą.

Praėjusį sekmadienį adv. Jonas Bagdžiūnas - Borden, dabar gyvenęs savo ūkyje netoli Chicagos, atšventė 77 metų amžiaus sukaktį, gavęs daug linkėjimų iš pažįstamų sulaukti 100 metų! Adv. J. Bagdžiūnas senosios kartos eilėse pasižymėjo didele lietu- vybės veikla. Jis buvo Laivės Varpo iniciatorius ir amerikiečių lietuvių sportininkų kelionės į Lietuvą organizatorius. Už nuopelnus lietuvių bei apdovanotas Vytauto Didžiojo ordenu. Nuotraukoje sukaktu- vininkas adv. Jonas Bagdžiūnas su žmona Elena. Dirvos nuotr.

Piliėtis Grigaitis tramdo Vliką

Skelbdamas Vliko pareiš- kimą Chruščiovo lankymosi reikalu, Naujienų redaktori- us savo apžvalgoj tame pačiame puslapyje tą pa- reiškimą ir kritikuoja. Pir- mas priekaištas Vlikui, kam jis duoda patarimus lietu- viams išeiviams. Lietuviai Amerikoje daugiausia esą Amerikos piliečiai, o ne ko- ki nors išeiviai. Kiti net čia gimę. Jie, esą, jaudiasi toki- patys amerikiečiai, kaip ir kiti. Taigi, anot piliečio Gri- gaičio, jeigu lietuvis gavo Amerikos pilietybės doku- mentus, tai nebedrįsk jam priminti, jog jis iš Lietuvos kilęs.

Kodėl piliėtis Grigaitis šiuo atveju įsiseidė, "ne vi- sai aišku", anot jo paties be- tariant, Vlikas su savo pas- skatinimais bei pamoky-

mais kreipėsi ne į "lietuvių išeivius", o į "visas lietuvių organizacijas JAV ir visus tautiečius visose vietose... kur Chruščiovas lankysis". Tas kreipimasis gi išspaus- dintas greta piliečio Grigai- čio kritikos. Ten visiškai nėra tos piliečių ir nepiliečių diskriminacijos, kurią pilie- tis Grigaitis taip uoliai sten- gias palaikyti lietuvių tar- pe Amerikoje. Tiesa, paba- goj Vlikas palinkėjo: "Tegu lietuvių išeivių balsas ir žy- giai, paskirai ir kartu su ki- tų pavergtų tautų ir pačių amerikiečių pastangomis dar kartą primins...", bet piliečiui Grigaičiui ir čia, regis, nėra pagrindo būti nepatenkintam, nes čia gi yra tik linkėjimas, kad net ir lietuvių išeivių balsas skambėtų drauge su pa- čiu amerikiečių, taigi ir su piliečio Grigaičio, balsu...

Aiškesnis yra kitas p. Grigaičio nepasitenkinimas. Vliką jis, žinoma, myli, bet jo arti nenori matyti. Esą, "Vliko veiklos sritis yra, kaip sakoma, "globalinė", apimanti įvairius pasaulio kraštus, bet ne Jungtines Amerikos Valstybes. Tai — argi jo uždavinys sakyti šios šalies piliečiams, ko jie privalą reikalauti iš prezi- dento, valstybės sekreto- riaus ir kongreso?"

Esą, "šiuo veiksmo sri- čių pasidalinimo klausimu buvo, rodos, pakankamai iš- sikalbėta ir susitarta". (Tai, bene, paskutinajame "itin- reikišmingame" apsilanky- me Vašingtone įvyko?). "Bet pas mus, deja", — liūdnai nusiskundžia pilie- tis Grigaitis, — "neretai taip atsitinka; kai žmonės susijaudina, tai jie užmirš- ta paprasčiausias tvarkingo darbo taisyklės".

Taigi. Kaip tik dabar lai- kas pradėti "bylą dėl linų markos"!

Iš tikrųjų tai ir Vliko iš- eivių, ir Tarybos piliečių at- sišaukimuose ilgos įžangos su tarptautinės politikos aiškinimais ir kritika yra vienodai nevykusios.

KAIRĖJE: Advokatės ir visuo- menės veikėjos Mrs. S. Shalnos pagerbimas Bostone, įvykęs lie- pos mėn. pabaigoje.

Valandos, kurios nulėmė 23

Keli drąsūs vyrai iššaukia persilaužimą

Gana nedaug žmonių turėjo galimybes aprėpti "Omahos paplūdimio" veiksmų visumą, tačiau ir tie buvo kelias valandas įsitikinę, kad puolimas bus pralaimėtas.

Vienas vokiečių karininkas, stovėdamas vakariniame įlankos gale, suskaičiavo 10 nuo šūvių uždegtų tankų ir daug kitų automobilių, matė, kaip amerikiečiai slėpėsi už akmenų ir žuvusiųjų lavonų, ir pranešė, kad, jo nuomone, invazija esanti sustabdyta. Vokiečių divizijos komendantas, gavęs šį ir panašius pranešimus, taip įsitikino sėkminga pabaiga, kad dalį savo rezervų pasiuntė į rytus, kur jie turėjo priešpūliu išstumti britus.

Generolas Bradley kreiseryje "Augusta" gavo tokius aliarmuojančius pranešimus, kad pusę valandos svarstė, ar ne geriau būtų sekančias puolimo bangas nukreipti į kitas įlankas, kas būtų reikę, jog išsilaipinimas "Omahos paplūdimyje" jau nurašytas į nuostolius ir ten išlaipintos pirmosios bangos paliktos savo pačių likimui.

Tik 1:30 val., praėjus septynioms valandoms nuo invazijos pradžios, atėjo pranešimas: "Ligšiol užblokuoti daliniai... veržiasi į kalvos užnugarį".

PRASILAUŽIMAS

Kas atsitiko, kad į pralaimėjimą pakrypusi svarstyklė lėkštė nusiviro pergales pusėn?

Iš dalies tai buvo lėtai veikiančios amerikinių ginklų persvaros nuopelnas. Amerikiečiai galėjo prarasti visus pirmųjų puolimo bangų tankus ir patrankas - jie, vis dar tebebūti turėję milijniškus jų kiekius ateinančiose bangose. Net pirmųjų pėstininkų jie galėjo netekti - dešimtys tūkstančių vyrų laukė užpakalyje.

O vokiečių gynyba, nors ir stipri, buvo ribota ir nejudri. Palaipsniui krito vienas po kito bunkeriai, ir jų nebebuvo kuo pakeisti. Laikas turėjo tą statiską gynybą palaipsniui sužlugdyti. Šį procesą paskubino laivyno veikla. Laivyno artilerija, nustojusi veikti prieš pat išsilaipinimą, palaipsniui vėl atnaujino savo veikimą, kai buvo suvestas padėties balansas. Kai kurienai kintuvai priplaukė taip arti kranto, kad priekiais įsmigo į smėlį, ir pradėjo apšaudyti visa, kas teberodė gyvybės ženklų. Ir taip vokiečių baterijos, viena po kitos, buvo nutildytos, nors savi

pėstininkai veik ir nepastebėjo mažėjančios priešų ugnies. Apšaudymas iš dešimties patrankų yra beveik toks pat baisus, kaip ir iš dvidešimties.

Tačiau tikrąjį persilaužimą atnešė paskutiniai atkaklios žmogiškosios drąsos likučiai. Ta drąsa pradėjo ryškėti atskirose įlankos vietose. Pirmasis smūgis - didelį vadų nuostolių ir įsakymų negavimas - iš karto sukėlė beviltiškumo ir apatijos jausmą. Bet vėliau vienur ar kitur likusieji karininkai ir puskarininkiai pradėjo atsipeikėti, padėti iš naujo įvertinti ir vyrus aplink save telkti. Vienur jų susirinko tuzinas, kitur šimtas. Nė viena grupė niekur nežinojo apie kitą, nes matomumas buvo labai ribotas.

Vienoje pakrantės vietoje staugė vyrų tarpe atsirado leitenantas ir sužeistas viršila. Jie perlipė tvorą, prie kurios vyrai gulėjo, neišdrįsdami tokio žingsnio padaryti. Jie apžiūrėjo užtvartą iš antrosios pusės, paskui leitenantas grįžo atgal ir prabilo, į nieką tiesiog nesikreipdamas: - Ar jūs liksite čia begulį, kol būsite nušauti, ar stositės ir ką nors veiksime?

Niekas nepajudėjo. Tada jis su viršila nuėjo tolyn, rado šiek tiek sprogstamosios medžiagos ir pramušė skylę tvoroje. Tik tada vyrų suėjo.

Kitoje vietoje tūlas pulkininkas tą patį išreiškė kitais žodžiais: - Čia liko begulinčios dvi žmonių rūšys: žuvusieji ir tie, kurie mirs. O norintieji gyventi tesinešdina, po velnių, iš čia!

ORE PAKIBĖS

Ten kur įvyko didžiausias ir efektingiausias prasilaužimas, pirmasis sąvartą perlipė eilinis kareivis. Jis pritaikė miną prieš vielų užtvartą. Nespėjęs jos išsprogdinti, jis buvo nušautas. Tada pašoko leitenantas, kuris tą darbą užbaigė. Pirmasis, bandęs lipti pro skylę, taip pat buvo nušautas. Bet kiti pralindo ir rado priedangą vokiečių apkasuose. Ir taip pamažu iš dviejų - trijų vyrų grupelių susidarė kuopa.

Niekas negali pasakyti, kiek tokių grupelių, dažniausiai silpnai ginkluotų ir be priedangos, bandė tuo būdu prasiveržti; tačiau apie tuzinas grupių, kiekviena atskirai, atsirado antroje sąvartos pusėje. Ten jie rado geresnę priedangą; išsikapsčius

iš smėlio, vokiečių ugnis jau atrodė mažiau pavojinga už minų laukus.

Beveik nė vienas nesuprato apie minų pašalinimą ir neturėjo jokių įrankių. Pionierių leitenantas, kuris buvo apmokytas, savo vyrus vedė, per pelkę šliauždamas pilvu ir peiliu baidydamas žemę. Jie ėjo žąsele, sužeistieji liko begulį, kur krito, o paskui einantieji lipo per juos, kad nenukryptų nuo saugaus tako.

Tokios lėtai judančios kolonos - pervargę vyrai, dar nespėję atsigausti iš pirmojo sukrėtimo - išjudino Omahos ruožą. Tenykštis išsilaipinimas - ketvirtis visos invazijos - buvo pakibęs ant siūlo. Tačiau pora drąsių vyrų, daugiausiai iš žemųjų laipsnių, atsisakė įtikėti pralaimėjimą ir privedė prie persilaužimo.

(Tęsinys: Atlanto pylimas buvo spragotas

SAVE
Part Of
Every Pay

FOUNDED 1894

The Cleveland Trust Company

THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

WE WELCOME YOUR SAVINGS

Member Federal Deposit Insurance Corporation

AR IR TAMSTA ALERGIŠKAS?

"Pone profesoriau, gelbėkit, aš jau nebeišveriui!" Priešais Zuericho profesorį Dr. G. Schwoebel stovi apie 30 metų vyras. Jis vos begali pastovėti. Daktaras tuoj pažįsta: aštrus bronchų astmos priepuolis.

Keliomis minutėmis vėliau vyras ramiai guli ligoninės lovoje. Švirkštas sumažino jo skausmus. Šalia jo sėdi prof. Schwoebel. Jau po kelių klausimų jis aptinka ligos priežasties pėdsakus. Pacientas neseniai vedė. Praėjus kelioms dienoms po vestuvių, jį pradėjo kankinti astmos priepuoliai. Pirmą kartą gyvenime. Daktaras nustemba.

SUSARGDINO ŽMONOS PLAUKAI

Ar esama ryšio tarp pasikeitusių paciento gyvenimo sąlygų ir jo skausmų? Astma yra alerginė reakcija, perdidelis jautrumas. Ar jaunoji žmona neįtraukė namų apyvokon naujo maisto produkto, muilo ar ko kito, kas iššaukė priepuolius?

Kaip detektyvas, gydytojas pradeda tirti paciento gyvenimo sąlygas. Užtrunka, kol išnagrinėjami paciento daiktai, valgiai, papročiai. Jis jau nori nutraukti nesėkmingus "ligos sukėlėjo" išsėjimus, kai vieną dieną jam pagelbsti atsitiktinumas: pacienas per klaidą pavartojo savo žmonos šukas, ir po to jį ištinka priepuolis. Šukose dar tebebuvo keli žmonos plaukai. Jie buvo astmos priežastis.

Bet mįslė dar neišspręsta. Būtent, dr. Schwoebel konstatuoja, kad jaunasis prieš vestuves nebuvo per daug jautrus žmonos plaukams. Tuo metu dar buvo laimingai laukiama vestuvių. Tik vėliau atsirado nesutarimai ir ginčai. Tik dvasinės įtampos pasėkoje žmonos plaukai pradėjo vyrui sukelti alergiją. Pacientas priklauso prie tos žmonių grupės, kurie reaguoja alergiškai įtemptoje dvasinėje būklėje.

Prieš 53 metus Vienos gydytojas Dr. von Pirquet pirmą kartą surado, kas yra alergija. Šiandien ši liga ji jau beveik tapusi mada. Vien Amerikoje alergikų priskaitoma apie 5 milijonus.

Juzė Krištolaitytė, rugsėjo 5 d. Clevelande įvykstančiame Sandaros 18 kuopos bankete atlieka meninę programą.

Kas dešimtam vokiečiui pavasarį, kai pražysta pievos ir laukai, prasideda kančios: šienligė. Dar daugiau žmonių kankina alergija, sukelta ne žiedadulkių, bet kitų medžiagų. Kai kurie gydytojai yra nuomonės, kad beveik kas antras žmogus savo gyvenime kartą perserga alergija.

Šiandien žinoma, kad šią ligą gali iššaukti kiekviena medžiaga:

* Ištisais metais šeiminiškė tvarkė būta, klojo lovas ir skalbė. Nebuvo nė mažiausio ženklo, kad ji ko nors savo apyvokoje "negalėtų pernešti". Bet vieną dieną dulkės iššaukė "dilyginių karštį" arba egzemą. Paaikšėjo, kad ligos sukėlėjas yra skalbimo ir šveitimo priemonės.

* Vaikas maloniai glosto kaimyno katę, kaip nekartą yra daryjęs. Bet staiga jo veide pradeda atsirasti raudonos dėmės, kai tik vaikas prirartėja prie gyvūlio. Šią neįprastą reakciją gali iššaukti ir arkliai, triušiai, kanarėlės.

Daug pavojų yra augaluose ir maiste. Jei anksčiau išbėrimai ir "rožės" kildavo tik nuo šv. Petro raktų arba žemuogių palietimo, tai šiandien žinoma, kaip alerginę reakciją gali iššaukti ir kaktusai, tomatai ir net "nekenksmingieji" laurų lapeliai. Net ir tai, kas kasdien valgoma - pienas, kiaušinis, bulvė - gali pasidaryti žmogaus priešu.

(Nukelta į 6 psl.)

EAGLE STAMPS PADIDINA JŪSU SUTAUPAS PAS MAY'S

the MAY co's 2 BASEMENT stores

NEREIKALAUJA PROSINIMO

Shirtwaist Suknelės

Panašios suknelės iš "Perfection"

Mažų vaikų dydžiai 3 iki 6x

1.99

Mergaičių dydžiai 7 iki 14

2.99

Panelių dydžiai 10 iki 18

3.99

Užsegamas priešakys, populiarios paraitotos rankovės. Lengvai užlaikoma, prosinimo nereikalaujanti medvilnė. Rudens raudonų ir mėlynų spalvų.

Populiarios shirtwaist stiliaus suknelės motinai ir dukrai. Puiki suknelė mažiems vaikams ir mergaitėms grįžti į mokyklą, o mamai ji patiks, nes pasiuta iš gražios, prosinimo nereikalaujančios medvilnės dabartiniam ir rudens nešiojimui.

KAI PRIEŠO ŽVALGYBA UŽSIZIOPSO

1950 m. birželio 11 plk. Fred James buvo pašauktas pas viršininką.

Tamsta kariniu bombonešiu iškrisi į Seulą. Lėktuvas paklys ir dūžtamucju tūpimu nusileis šiaurinėje Korėjoje. Vieta jau numatyta. Tikiuosi, kad gerai pasiseks.

Bet komunistai mane internuos, — sako plk. James.

Taip. Bet gal ir greit paleis, kai ras pas tamsią mūsų pranešimą prezidentui Rhee.

Tas pranešimas bus klastotas?

Ne, mielasis. Tai tikslus JAV Tautinio Saugumo Tarybos slapto posėdžio protokolas. Tikras dokumentas, liečiąs mūsų karinius pasiruošimus.

Taip pasakoja savo atsiminimuose buvęs aukštas žvalgybos valdininkas, dvigubas agentas, dirbęs Vakarams ir, tariamai, sovietiniam blokui, vėliau turėjęs "nusiimti", nes priešui paaiškėjo jo dvigubas žaidimas.

Reportažas netrukus pradėdamas spausdinti šioje vietoje, vardu

ŽVALGYBŲ KOVA

Painformuokite apie tai savo bičiulius ir patarkite užsitikrinti reguliarių Dirvos pristatymą į namus, pasinaudojant žemiau pridedamu kuponu.

Pridėdamas \$3.00 užsisakau Dirvą laikotarpiui, per kurį joje bus spausdinamas faktų reportažas ŽVALGYBŲ KOVA.

(Vardas, pavardė)

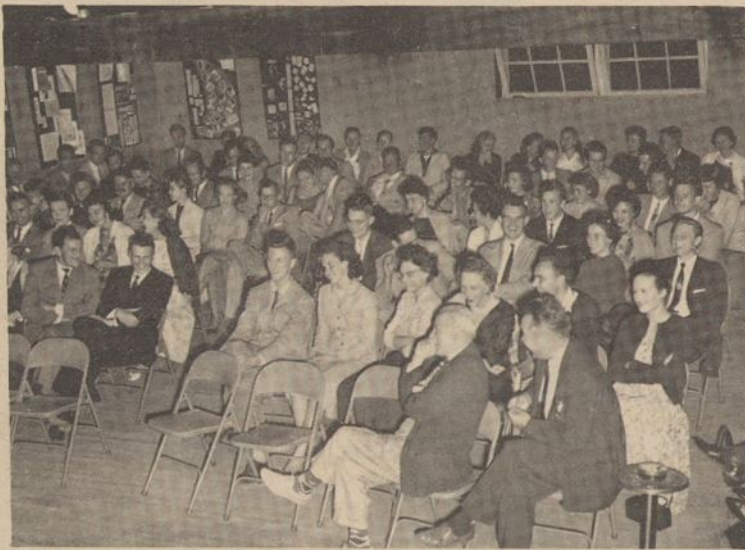
(Adresas)

The May Co.'s Basement Misses' and Women's Coat Department Downtown an On the Heights

SANTARIEČIŲ GYVENIME

Red. R. MIEŽELIS

Įtemptos dienos Tabor Farmoje

Iš santariečių suvažiavimo metu įvykusio literatūros vakaro.

Nors Tabor Farma visoje Amerikoje yra žinoma, kaip rami kurortinė vieta, tačiau rugsėjo mėnesio antrą savaitę ten vyks įtempto ir koncentruoto darbo dienos: - Santaros visuotinis suvažiavimas ir kursai.

Suvažiavimo programa pasižymi savo įvairumu ir giliu mūsų problemų svarstymu pildyti. Tikimasi, jog kiekvienas suvažiavimo dalyvis jame ras tai, kas jį labiausiai domina ir traukia dalyvauti lietuviškajame gyvenime. Suvažiavimo dienos nors neilgos - tik nuo penktadienio, rugsėjo 11 d. iki sekmadienio, rugsėjo 13 dienos - tačiau bus pilnai išnaudotos iki paskutinės minutės.

Pagrindines paskaitas skaitys Santaros Garbės Narys Karolis Drunga, dalyvaujas pirmą kartą santariečių suvažiavime, nes Garbės Nario titulą Santara suteikė jam dar gyvenant Vokietijoje, apie "Idėjų ir veiklų lietuvių laisvės kovoje" ir poetas Henrikas Nagys, mielas Santaros bičiulis savo ugniu, iškalbiu, ir prasmingu žodžiu į mus prabiląs antrą kartą suvažiavime, pasirinkęs temą "Literatūros kūrinys: jo pajutimas ir suvokimas".

Santaros paskelbtųjų lietuviško teatro metų proga ruošiamam teatro šešiasdešimties metų sukakčiai pažymėti vakare dalyvauti iš Montrealio atvyksta "Baltaragio Malūno" ir "Milžino Paunksmės" režisorė bei "Metilgių" ir "Aštuonių lapų" autorė Birutė Pukelevičiūtė.

Norint patenkinti įvairius intelektualinius ir profesinius suvažiavusiųjų skonių, numatoma eilė sekcijų posėdžių, kuriuose bus plačiau išnagrinėtos specifinės temos. Jau tikrai susiformavo keturios iš numatytų šešių sekcijų. Prof. Vladas Jakubėnas ves muzikos sekciją, dr. Henrikas Nagys vadovaus gyvosios lietuvių kalbos grupei. Pavergtosios Lietuvos kitių apžvalgos sekciją moderuos Karolis Drunga. Ši sekcija nagrinės vykstančius vėliausius socialinius, kultūrinius ir psichologinius pokyčius Lietuvoje. Algirdas Antanaitis tvarkys literatūros sekciją, kuriai parinkta tema "Nepriklausomos Lietuvos vaizdas lietuvių literatūroje". Kaip teko patirti, organizuojasi ir dailės bei istorijos - sociologijos sekcijos. Pačiam suvažiavime esant suinteresuotųjų gali susidaryti ir kitų grupių.

Pačių santariečių, studentų ir filisterių, problemoms svarstyti irgi numatytos atskiros sekcijos.

Pranešimus padarys Daiva Audėnaitė, Mindaugas Balčiauskas, Gabrielius Gedvila, Aleksandras Iljasevičius, Julius Lintakas, Kęstutis Paulikas, Aldona Simutytė, Liudas Šmulskytis ir Arvydas Vaišnys. Filisterių sekcija savo pagrindinių svarstymų klausimu turės "Metmenų" žurnalą, referuojant Vytautui Kavoliui, ir filisterių veiklos aspektus, referuojant Julijui Šmulskičiui.

Santaros penkmečiui atžymėti bus kritiškai peržvelgti atliktieji darbai. Debatuose dalyvaus Valdas Adamkavičius, Zenonas Rekašius, Saulius Šimoliūnas ir Horstas Žibas. Ta pačia proga surengiama ir Santaros leidinių paroda, kurių jau susidarė nemaža: "Lietuviškasis Liberalizmas", "Kanaarėlė", "Jo yra žemė", metraščiai, įvairūs biuleteniai, humoro leidiniai, spaudos skyriai ir t.t.

Po šeštadienio sunkių darbų numatoma atsigaivinti literatūrinę šventę - vakaras, kurio metu pakviesti skaityti eilėmėsių stipriųjų kūrėjų. Šiuose jau giliai įsišaknijusiuose literatūros vakaruose yra dalyvavę Marius Katališkis, Julius Kaupas, Algimantas Mackus, Kostas Ostrauskas, Liūnė Sutema, Antanas Škėma. Tikime, jog ir šių metų literatūros vakaras bus išskirtinis.

Radus minutę laiko, suvažiavime vyks šokiai, laužai, sporto varžybos, filmų seansai ir kiti netikėtumai.

Suvažiavime dalyvauti planuoja skubiai turis pranešti apie tai skyrių ir Centro Valdybai. Studentams kainą trečdalis normos Tabor Farm kainos.

Tris dienas prieš suvažiavimo pradžią Tabor Farmoje vyks studijiniai kursai tema "Jaunatviška veikla kintančioje bendruomenėje". Prelegentais iš kviestųjų jau yra sutikę Gabrielius Gedvila, Vanda Gegevičiūtė, Aleksandras Iljasevičius, Vytautas Kavolis, Algimantas Kėželis, Raimundas Mieželis ir Horstas Žibas. Kursų pradžia antradienį (rugsėjo 8 dieną), bet dalyviai prašomi rinktis Darbo Dienos vakare.

Rugsėjo mėnesio antroji savaitė nuo 7 iki 13 dienos tad ir yra skiriama jaunatviškai energijai įsijungti į bendrą darbą.

Tabor Farmoje tikrai susitiksime! j.g.

* Chicagoje, nors jau tris savaites siaučia karščiai virš 90 laipsnių, santariečiai nepasiduoda ir renkasi kiekvieną trečią dieną diskusijoms. Apie laisvę ir religiją abiem susijungusioms sekcijoms kalbėjo kun. dr. Jonas Kubilius. Prelegentas savo įdomiame žodyje pabrėžė, jog absoliučios laisvės niekas negali respektuoti, bet būtina pagerbti reliatyvią laisvę, kuri leidžia daiktų esmę ir suteikia galimybę likti atviru žmogui.

Baigus įdomias diskusijas, pokalbio metu kunigas Kubilius buvo paprašytas pareikšti savo nuomonę apie Studentų Santarą, kurią jis charakterizavo kaip organizaciją, kuri ieško ir norėtų būti ryšiu tarp kitų organizacijų. "Statot ne ant sistemos, bet ant žmogiškos bazės, ant žmogiško susitikimo... Į jūsų grupę dar galėtų įtilpti kiekvienas. Organizacijoms kartais be fanatizmo pritrūksta aktyvio veikla. Santaroje tačiau jo yra ir be fanatizmo". Dėl šių minčių iškilusiose diskusijose svečias dr. Edvardas Kaminskas pareiškė, kad geriausia būtų, jei santariečiai nebandytų išsidirbti griežtai apibrėžto ideologinio veido, o remtųsi "Žmogišku susitikimu", likdami atviri kiekvienam nuoširdžiam tiesos ieškotojui.

Tą patį savaitgalį jaunesniųjų sekcija apsilankė ir puikiai praejusiam džiazo festivalyje, kurį buvo Chicagoje suruošęs "Playboy" žurnalas.

Sekančią savaitę Vytautas Babušis kalbėjo apie Nietsches istorijos filosofiją vienoje sekcijoje, o Vytautas Kavolis antroje diskutavo Amerikos lietuvių komunistų gausumą, kaip socialinę problemą, išryškindamas jos sociologines, psichologines ir kultūrinės šaknis.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

on AUTO INSURANCE

Telefono pašauki m a s Jums gali sutaupyti daug dolerių apsidraud ž i a n t Amerikos vienoj didelėj draudimo įstagoj. Pašaukus jokio įsipareigojimo.

PAULINA MOZURAITIS-BENNET Insurance Agent 13706 Benwood Ave. Cleveland 5, Ohio

SK 1-2183

Ateityje reikia tikėtis dolerio stabilizacijos

J. KAZLAUSKAS

Per paskutinius 20 metų dolerio perkamoji galia mažėjo (šiandienis doleris tėra vertas 48 centus 1939 m. dolerio), prekių kainos kilo (nuo 1940 m. plieno kainą pakilo 178% ; namas, kuriam pastatyti 1946 m. reikėjo \$10,000, šiandien reikalingas \$20,000), gyventojų pajamos — algos, pensijos ir sutaupos nespėjo žengti kartu.

Šio karo meto ir pokarinių infliacijos periodas dabar sutinka naujus ekonominius faktorius, kurie suka į kainų ir dolerio stabilizaciją.

Federalinės valdžios išbalansuotas biudžetas, varžomos paskolos, stipri vidaus ir užsienio prekių konkurencija, mažėjanti JAV gaminių paklausa užsienyje ir aukštas Amerikos gamybinis pajėgumas yra puiki jėgų kombinacija, žadanti pastovias kainas bei pragyvenimo lygį ir kartu pasitikėjimą į dolerio vertę.

1. Federalinė valdžia fiskaliniais 1960 metais, kurie prasidėjo liepos 1 d., numatė subalansuoti biudžetą — pajamos prilygs išlaidoms (keliolika milijonų dolerių, plius ar minus didelės rolės nesuvaldins). Praeitais metais išlaidos viršijo pajamas 12.5 bilijonų dolerių, kas padėjo kainų augimui, tuos bilijonus išmetant į apyvar-tą. Išlaidoms viršijant pajamas, infliacijai duodama daugiau jėgos; tas ypatin-gai pastebima karo metu, kai valdžia nesubalansuoja biudžeto ir dėlto kyla kainos. Išbalansuotas šių ūkinių metų biudžetas bus neutrali jėga infliacijos atžvilgiu.

2. Paskolos yra varžomos, kreditų kaina yra brangi (procentai aukšti). Gavimas paskolos šiuo metu yra sunkesnis, negu anksčiau. Tai liečia tiek pavienių asmenis, tiek korporacijas. Namų pirkėjas 1958 m. mokėjo 5.5% už paskolą, šiandien bankas drįsta prašyti 6.5%. Antroje praeitų metų pusėje biznio paskola kainavo 4.2%. Šiandien 4.9%. Artima ateitis nežada paskoloms lengvatų, priešingai, laukina naujų suvaržymų.

Šių sąlygų akivaizdoje ne visi norintieji paskolų bus patenkinti, dalis jų negaus, ir tai sulaukys pirmąją bei prekių paklausą, kuri teigiamai atsilieps į gaminių kainą. Žinoma, sunkūs kreditai yra ūkinio augimo stabdis. Dalis demokratų senatorių jau dabar kaltina centrinį banką dėl paskolų varžymo, kad tas vedas ne į stabilizaciją, bet į defliaciją.

3. Konkurencija dėl dolerio tarp Amerikos gamintojų yra didelė. Kai viena prekė yra gaminama keleto fabrikantų, kiekvienas iš jų nori, kad kuo daugiau vartotojai pirktų jo gaminių. Kainos pakėlimas reiškia vartotojo siuntimą pas kitą gamintoją ir kartu konkurencijos neišlaikymą. Nepajėgumas konkuruoti rinkoje automatiškai veda į likvidaciją.

Vakarų Europos ir Japonijos gaminiai, perkami Amerikos vartotojų, yra pabaisa JAV gamintojams, bet vartotojams padeda, nes stabdo vietinių kainų kėlimą ir dolerio kritimą.

4. Po II Pasaulinio karo, kai V. Europos ir kitų kraštų vartotojai neturėjo pakankamai savų prekių, prekės kaina buvo antraeilis faktorius. Svarbu buvo tą prekę gauti. Tuo metu buvo daug lengviau įpiršti V.

Vokietijos ar Japonijos vartotojų prekes aukštesnėmis kainomis, negu dabar, kai vietinė pramonė jau yra pajėgi viskuo aprūpinti. Eksporto sumažėjimas verčia stabilizuoti gaminių kainas.

5. Maždaug iki 1956 metų Amerikos gamybinis pajėgumas sunkiai patenkindavo vietinės ir užsienio rinkų poreikavimą. Buvo laikotarpis, kada gamintojo balsas rinkoje vyravo — vartotojų buvo priimama visa, kas pagaminta ir bet kokia kaina. Per paskutinius 3 metus padėtis pasikeitė: gamybos jėga išau-

go, vartotojo balsas tapo sprendžiamas (prisiminkime vartotojų "streiką" prieš 1958 metų automobilius). Vartotojas yra diktatorius, jis nustato, kurios prekės yra perkamos, jis stato savo reikalavimus, ir gamintojai juos vykdo. Vienas ir pagrindinių vartotojo reikalavimų yra pasiekti kainų ir dolerio stabilizaciją.

Prie aukščiau minėtų kelių, vedančių į infliacijos sustabdymą, pridėjus galimybę, kad Eisenhowerio ir Chruščiovo vizitai galėtų sušvelninti politinę įtampą tarp Vakarų ir Rytų, ateityje tektų laukti dolerio vertės pastovumo.

Alergija...

(Atkelta iš 5 psl.)

* Ypač tragiška, kad net ir vaistai gali išsukelti alergiją ir tapti ligos išsukėjais. Čia ypač paminėtinos miego tabletės su barbiturato rūgštimis.

Kas gi yra toji liga, kuri kasmet kankina vis daugiau žmonių. Žodis "alergiškas" yra kilęs iš graikų kalbos ir reiškia "kitaip reaguojantis". Tai reiškia: kai kurie žmonės liguistai reaguoja į medžiagas, kurios kitiems nėra kenksmingos - į medžiagas, kurias jie paliečia arba kurios įsiskverbia į jų kūnus.

Mūsų organizmas turi natūralių apsaugos ginklų, kad apsigintų nuo tokių svetimų medžiagų. Taip vadinami priešgyniniai išskiria ginamąsias medžiagas, kurios sunaikina ligą sukeliančias bakterijas arba ištrindo į kūną įsiveržusius nuodus.

ALIARMAS BE KONTROLĖS

Tačiau kartais kūnas pasirodo esąs neapskaučiuojamai kaprizingas. Kartais jis staiga nustoja reaguoti į tam tikrą medžiagą, tegaminamas tik normalų kiekį histaminų, kaip gydytojai vadinama ginamąsias medžiagas. Kartais dėl neišaiškinamų priežasčių kūnas perdidelių histaminų kiekiu užverčia besibraujančią svetimą medžiagą. Pasėkoje: apsigynimo reakcija, praradusi kontrolę, susargdina kūną. Daugeliu atvejų histaminų gynybos mūšis su svetimomis medžiagomis vyksta odoje. Čia atsiranda išbėrimai, niežtinčios dėmės, sutinimai ir šlapios egzemos. Dar labiau erzina atvejais yra, kai tas perdidelis jautrumas pasireiškia gleivinėse. Taip, sakysim, šienligė dažnai esti susijusi su akių niežėjimais, stipriomis slogomis ir gerklės uždegimais.

Modernioji medicina yra nustatčiusi, kad alergiška gali tapti

ne tik oda, bet ir kiekvienas kūno organas. Skrandžio plėvės uždegimas ir žaizdos čia gali turėti gilesnes priežastis. Priešgynių gamyba gali taip audringai vykti, kad užsikimš kraujotaka ir galės net ištikti mirtinis kraujosmūgis. Tačiau, ar reumatizmas, vėžys ir daugialypė sklerozė turi ryšio su alergenais reakcijomis - kaip kai kurie mokslininkai prileidžia, - tuo tarpu dar nenustatyta.

Kaip galime nuo tos ligos apsisaugoti. Pirmiausia, išjungti alergijos priežastis. O tam reikalinga sužinoti, kas iš viso alergiją sukelia. Čia turi pacientas ir gydytojas sutartinai sekti. Iširti butą, valgio sandėlį, sodą, darbovietę, trumpai - visą ligonio aplinką, ieškant ligos sukėlėjo.

Prisilietimo alergijose, t.y. tais atvejais, kada perdidelis jautrumas pasireiškia odoje, šiandien naudojamas taip vadinamasis odos lopių tyrimas: susilpnintu įtariamų medžiagų skiediniu įmirkomi medžiagos lopeliai, kurie porai dienų užklijuojami ant paciento odos. Jei po lopių atsiranda suerzinimas - alergija atrasta.

Ilgą laiką tebuvo žinomas tik bėgimas nuo alergijos. Šiandien jau yra vaistų, kurie padeda gydytojui ją sušvelninti, ir išvengti arba net išgydyti.

Taip vadinami antihistaminai yra tam tikros rūšies priešnuodžiai prieš mūsų kūno ginamąją medžiagą. Jie neleidžia per daug išsiplėsti kūno ginamajai kovai prieš svetimas medžiagas. Ypač geras pasekmės šioje srityje yra užregistruvę du anglų gydytojai: Dr. Godfrey ir Dr. Pearson. Jie konstatavo, kad mažai tam tikrų hormonų kiekiai visiškai gali užgniaužti šienligę. Tai yra viltinga naujiena tiems, kurių perdidelis jautrumas žiedadulėms kiekvienais metais sugadina gražiausią metų laikotarpį.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
KATZ ROOFING CO.

3814 SILBY ROAD

YE 2-7735

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
ROBBINS PLUMBING CO.

PLUMBING CONTRACTOR

16305 Throckley

Phone LO 1-7737

Greetings and Best Wishes

REMY DRUG CO.
PRESCRIPTIONS SPECIALISTS

7410 Wade Park Ave.

UT 1-4931

Santariečių diskusijos gamtos prieglobstyje

• Ateinančią savaitę Dirva išeis tik vieną kartą — rugsėjo 10 d., ketvirtadienį. Plačiau skaityk 1 psl.

• Jungtinių Pavergtų Tautų Komitetas Clevelande, buvo susirinkęs rugpjūčio 23 d. pasitarti, kas darytina su Chruščiovo atvykimu į Ameriką. ALTo Clevelando sk. atstovavo J. Daugėla ir A. Augustinavičienė. Kalbamas komitetas priėmė ir pasirašė rezoliuciją, kurioje išryškintas Chruščiovo kelionės tikslas į Ameriką. Rezoliucija pasiūsta Prezidentui Eisenhoweriui ir užsienių reikalų sekretoriui Herteriui.

Nutarta paruošti klausimų lapą, kuriuose kiekviena tautybė surašys savo rūpumus reikalus. Vėliau tą medžiagą išsiųs Amerikos žurnalistų klubo nariams.

Komiteto vadovybei pavesta suorganizuoti demonstraciją Clevelande. Demonstracijos metu kalbėtojas išryškins Chruščiovo kelionės tikslus.

Nutarta atspausdinti atsisaukimo lapelius, kuriuose būtų nušviestas Chruščiovo asmuo, jo kruvinai darbai ir bolševizmo pavojus krikščioniškajam pasauliui. Tie lapeliai bus platinami amerikiečių visuomenėje.

Šiai akcijai vadovauti išrinktas vengras generolas J. Kovac. Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando sk. valdybos atstovai įsipareigojo organizuoti visą Clevelando lietuvių visuomenę šiai protesto akcijai. Tuo tikslu rugsėjo 13 d., 11 val. (sekmadienį) šaukiamas lietuvių visuomenės susirinkimas.

Kviečia į Tautos šventės minėjimą

D. L. K. Birutės. Karių Seimų Moterų Draugijos Clevelando skyrius rugsėjo 19 d., šeštadienį, 7:30 val. vak., Čiurlionio Ansamblio namuose — 10908 Magnolia Dr. rengia Tautos šventės minėjimą-pobūvį.

Draugija kviečia visuomenę gausiai atsilankyti į šį dešimtą Amerikoje švenčiamą Tautos šventės minėjimą. Po programos bufetas ir šokiai. Pakvietimus galima užsisakyti šaukiant telefonais: PO 1-5614 ir MU 1-2399.

• Filmų gamybos specialistas Povilas Jasiukonis, Dirvos bendradarbis, grįždamas iš Los Angeles į New Haven, Conn., kur jis dirba universitete mokslinį darbą, drauge su savo broliu ir kitais artimaisiais aplankė Dirvą, pasitarė bendradarbiavimo ir naujų lietuviškų filmų gamybos reikalais.

• Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas Clevelande vyks rugsėjo 6 ir 7 dienomis Sheraton-Cleveland Hotel.

• Sandaros 18-tos kuopos banketas įvyks dalyvaujant ir tuo metu vyksiančio Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos suvažiavimo dalyviams. Banketas įvyks šeštadienį, rugsėjo 5 d. Lake Shore Country Club patalpose. Pradžia 8 v. v.

Banketo meninę dalį išpildys solistė Juzė Kristolaitytė pianinu palydint muzikai J. Švedui. Banketo metu kalbės Lietuvos konsulas Chicagoje Dr. Petras Daužvardis. Be to, bus skani vakarienė ir šokiai.

Visi maloniai kviečiami nepraleisti progos šiame bankete dalyvauti.

Kvietimus iš anksto galima įsigyti pas A. Gargasą, telef.: LI 1-3839, o taip pat ir prie įėjimo.

Spaudos Balius čia pat -- rugsėjo 12 d., šeštadienį

Visi lietuviškosios spaudos bičiuliai susitiksime

SPAUDOS BALIUJE

Jame sutiksime svečius iš Chicagos, Detroito ir kitų vietų. Jame atnaujinsite pažintis, pasiklausysite talentingo lietuvių akordeonisto, pasišoks prie nuotaikingos Romo Butrimo šokio muzikos. Ir, žinoma tuom pačiu paremsite lietuvišką spaudą.

Spaudos Balius įvyksta Slovenian Auditorium

6409 St. Clair Ave, Clevelande.

Pradžia 7:30 val.

Stalai didžioje salėje. Jaunimui stalai bufeto salėje.

Stalus, arba atskiras vietas rezervuokitės iš anksto. Rengėjai nori tiksliai apskaičiuoti sėdimas vietas, valgius ir gėrimus. Vietas rezervuokitės Dirvoje, o vakarais telefonu

GL 1-3976

Dalyvaukit! Smagiai praleiskit laiką!
Paremkit lietuvišką spaudą!

ROMO BUTRIMO ORKESTRAS ATVYKSTA IŠ NEW YORKO GROTI DIRVOS SPAUDOS BALIUJE

Dabartiniai Romo Butrimo orkestro dalyviai — visi studentai. O tuo metu, kai Romas Butrimas pradėjo savo orkestro karjerą, buvo gimnazistas, lituanistinės mokyklos mokyns.

Tai buvo 1955 metais. Brooklyno šeštadieninė Maiorinio mokykla rengė Kalėdų eglutę. Romas buvo tos mokyklos mokyns ir, kada rengėjai paprašė pagroti šokiams, reikėjo nertis iš kailio, nors jau tada buvo pramokęs groti akordeonu. Tada kai tada pasikvietė dar du savo draugus: Rimą Čenkų, grojantį bubnais ir Algį Starolį, taip pat grojantį akordeonu.

"Pradžią buvo sunki" — rašo Romas Butrimas Dirvos redaktoriui. "Tačiau rankų nenuleidome. Prisidėjo dar vienas Amerikos lietuvis — Tadas Stanley, grojantis saksofonu ir klarnetu. Nenuilstamai repetavome ir rodėmės viešumai. Prie mūsų prisidėjo dar vienas muzikantas — Eduardas Hof-

manas, grojantis smuiku. Ir jau šiam sąstatui grojant, atsirado pasisekimas, daugėjo darbų. Ir šioj vietoj reikia didžiausią padėką pareikšti muzikui A. Mrozinskui, kuris orkestrui parašė daug lietuviškų melodijų. Orkestras, jo talkinamas, žymiai išpopuliarėjo".

Siuo metu Romo Butrimo orkestro sąstatas kiek pasikeitęs. Pagal reikalą jis papildomas iki aštuonių muzikantų, o taip pat ir sumažinamas iki trijų. Bet pagrindą sudaro penki.

Pats Romas Butrimas studijuoja N. Y. City College. Rimas Čenkus dirba American Airlines bendrovėje ir vakarais studijuoja New York Universitete. Algis Starolis taip pat studijuoja New Yorko universitete medicinoje. Jiems dabar talkinaš italų kilmės studentas Johny Tighe studijuoja Prat Institute, o švedų kilmės Roger Hawthorne yra vienas iš geriausių višame New Yorke muzikan-

tų, grojančių violončele. Jis yra padaręs daug plokštelių su žymiausiais Amerikos dainininkais.

Šio sąstato orkestras gros ir Dirvos spaudos baliuje. Jūs visą vakarą girdėsite lietuviškas melodijas. Jūs smagiai praleisite laiką, kada Romo Butrimo orkestras gros Aukšinius lapus, Lietuvišką valsa, Jau šią nakt, Dzūkų polką ir daug kitų patrauklių šokių. Ir rengėjai tiki, kad tai bus pats įdomiausias šio rudens balius, kuriame jūs turite dalyvauti.

• Dr. Kazio Karvelio pranešimas įvyks ateinantį šeštadienį, rugsėjo 5 d., 1 val. Lake Shore Country Club patalpose, 11405 Lake Shore Blvd. "Šaltasis karas ir mes". Pranešimo pasiklausyti ir jį padiskutuoti maloniai kviečiami visi Clevelando lietuviai. Įėjimas laisvas.

• P. J. Žiūrio geras laiškas buvo atspausstas Plain Dealer dienraštyje praėjusį sekmadienį. Jame pasisakyta, kodėl nereikia į JAV kviesti Chruščiovo. Reikėtų daugiau tais klausimais rašyti visiems amerikiniams laikraščiams.

Baltic Delicat. krautuvė (6905 Superior Ave.) sekmadieniais bus uždaryta

Išėjus naujiems įstatymams, draudžiantiems prekiauti sekmadieniais, Baltic Delicatessen krautuvė yra priversta laikytis to naujo potvarkio ir laikyti krautuvę sekmadieniais uždarytą.

Geras pinigų investavimas

Turi parduoti pelningą nuosavybę susidedančią iš 3 pastatų. 6 butai, 1 nebaigtas, 3 mašinų garažas. \$33,900. Parodoma susitarus su savininku. Šaukti po 6 v. v. UT 1-5839. (71)

PARDUODAMI NAMAI

Bishop Rd. 4 metų ranch iš 6 kamb. Gaso pečius. Du garažai. Sklypas 85x255. Prašo \$24,900.

East 73 Place į šiaurę nuo Superior, arti šv. Jurgio bažnyčios, iš 7 kamb. colonial. Prašo \$11,500.

East 156 St. dviejų šeimų 5x5. Gaso pečiai. Du garažai. Prašo \$16,900.

Šaukite Paul Milčys namų telef. LI 1-8758 arba ofise

Kovac Realty
960 E. 185 St. KE 1-5030

Kun. B. Sugintas, nuolat gyvenąs Chicagoje ir pasižymėjęs Vasario 16 Gimnazijos rėmimo darbe, apsilankęs Dirvoje, įsvečių knygą įrašė: "Esu sužavėtas Dirvos puikiu įsikūrimu, o labiausiai jos turiniu, kuris labai suždomina skaitytoją. Linkiu jai laimingos ateities".

REIKALINGA MOTE-RIS KEPĖJA

6 dienas per savaitę nuo 9 iki 5. Pyragai ir kiti kepsniai. Turi būti patyrusi.

The Virginian Restaurant
20255 Van Aken
WA 1-5320

Geriausie sveikinimai draugams

ir rėmėjams

FRENCH CUISINE

DUCK ORANGE — LOBSTER AMERICAINE
A VARIETY OF TOURNEDOS — FROG LEGS
SAUTE PROVENCAL — PREPARED BY CHF ETIENNE

THE WAGON WHEEL

AIR CONDITIONING — AMPLE PARKING

13114 Woodland Ave. For RESERVATIONS Call LO 1-6900

GERESNI NAMŲ STATYTOJAI

VISUOMET ĮSTATO
MONCRIEF šildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausie Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

EAST CLEVELAND — EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH — SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

★★★
THE FIELD

Kas ir kur?

• Lietuvių krepšinio rinktinė, žaidusi Pietų Amerikos kraštuose, šeštosios Kanados Lietuvių dienos proga žais Hamiltone su Kanados lietuvių rinktinė.

• Aukštieji Ped. Lituanistikos kursai, kurie veikia prie Chicagos Aukštesn. Lituanistikos mokyklos, antuosius mokslo metus pradeda rugsėjo 12 d. Klausytojai renkasi 9 val. 30 min. Jaunimo Centre. Tą dieną bus registruojami ir naujai įstojantieji. Norį anksčiau užsiregistruoti ar pasiteirauti apie APL kursų prašomi kreiptis šiuo adresu: 7838 S. Green St., Chicago 20, Ill., telef. VI 6-7624. Į APL kursų tikraisiais klausytojais priimami baigę aukštesnias lituanistines mokyklas ar turį atitinkamą lituanistinį išsilavinimą asmenys. Norintieji klausyti vieną kurį dalyką (kalbą, literatūrą ar istoriją) priimami klausytojais svečiais. Kursams vadovauja prof. dr. Liaugminas, dėsto prof. dr. P. Jonikas, dr. V. Sruogienė, O. Kriščiūnienė, V. Liulevičius, A. Dundulis, D. Velička.

• Dr. Valdemarą Bergą Columbus Academy of Medicine prezidentas pakvietė nariu į penkių Columbus daktarų Medical Advisory Committee to the Bureau of Vocational Rehabilitation trims ateinančioms metams.

Dr. V. Bergas yra vidaus ligų instruktoriaus Vidaus Medicinos Fakultete Ohio State University.

Medicinos mokslo pradėjo Kaune, Lietuvoje, bet dėl karo teko baigti Frankfurte, Vokietijoje. Atvykęs į šį kraštą, baigė vidaus ligų specialybę Kings County Hospital Center, New York 1956 metais. Vėliau buvo pašauktas atlikti karinę prievolę į United States Navy ir paskirtas į U. S. Naval Hospital Portsmouth, Virginia kaip internistas — kardiologas.

1958 m. pradėjo privačią vidaus ligų praktiką Columbus, Ohio.

Dr. V. Bergas yra vedęs muzikę Eleną Kuprevičiūtę ir augina sūnų Miką. Columbus miesto ir jo apylinkių lietuvių džiaugiasi jaunu gabiu lietuviu daktaru.

A. J.

A. A.

KLEMENSUI KARKLIUI

mirus, jo žmonai JOLANTAI ir sūnui JUOZUI su šeima reiškiamo gilią užuojautą.

Magdalena ir Antanas
Kudirkai

Trijų kraštų pirmininkai Bendruomenės suvažiavime

Pirmajame JAV Lietuvių Bendruomenės visuotiniame suvažiavime, kuris įvyks rugsėjo 5 ir 6 dienomis Detroito, Sheraton - Cadillac viešbutyje, dalyvaus net trijų kraštų valdybų pirmininkai. Tai Italijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas kun. Vincas Mincevičius, Kanados — Vytautas Meilus ir JAV — Stasys Barzdukas. Kaip anksčiau buvo skelbta, dalyvaus ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės

pirmininkas Jonas Matulionis.

GUBERNATORIUS G. MENNEN WILLIAMS PAS LIETUVIUS

Tame pačiame Bendruomenės Suvažiavime dalyvaus ir Michigan gubernatorius G. Mennen Williams. Tai yra vienintelis gubernatorius visoje Amerikoje, kuris Kozlovo lankymosi metu jam priminė pavergtas tautas, jų tarpe ir Lietuvą bei drąsiai paklausė, kodėl ten neleidžiami laisvi rinkimai.

V. Kutkus

KIEK BALSŲ GAVO VOKIETIJOS LIETUVI BENDRUOMENĖS ATSTOVAI

1959 m. rugpjūčio 2 d. įvyko rinkimai į PLB Vokietijos Krašto Tarybą. Išrinkta 15 atstovų, kurie gavo daugiausia balsų. Jais yra:

Kun. sen. A. Keleris	586 bal.
Kun. V. Šarka	569 „
Dr. J. Deveikė	496 „
J. Bataitis	491 „
Dr. J. Grinius	478 „
Dr. kun. J. Aviža	470 „
P. Zundė	468 „
E. Simonaitis	463 „
J. Stankaitis	459 „
F. Skerys	457 „
Tėv. A. Bernatonis	455 „
J. Kriščiūnas	455 „
St. Vykontas	419 „
Dr. V. Raisys	408 „
Inž. L. Prosinskis	374 „

Tokiu būdu rinkimus yra laimėję "Lietuvių Solidarumo Sambūris", pravedęs Tarybą 9 atstovus. "Bendruomeninės Akcijos Sambūris" teko likusios 6 vietos. Jį sudarė katalikiškųjų organizacijų nariai.

BOSTON

Bostono inžinierių piknike, įvykusiame rugp. 23 d. Cape Cos, J. Kapočiaus ir J. Vasiliausko vasarvietėje prie Atlanto, meninė programos dalį išpildė inžinierių talentingi vaikai: Aldona Dabrilaitė deklamavo, Rimantas Budreika grojo triūba ir smuiku, Giedrė ir Aldona Malėnaitės dainavo duetą, Rūta Dačytė gražiai padeklamavo Anykščių Šilėlį, Tomas Daugirdas pagrojo akordeonu ir Gražina Stašaitytė su Marija Barauskai-

Šis rečitalis buvo kaip ir su kaktuvinis jo penkerių metų veiklos Lawrence, Mass. (1954 - 1959). Programoje ta veikla, gana įspūdinga, atvaizduota, išvardinant jo visus pasirodymus, kaip smuikininko ir kaip choro vadovo. Per tą laiką buvo virš 30 atskirų pasirodymų.

Korpi Neo-Lithuania stovyklos susipažinimo pobūvyje grojo savas orkestras, susidedas iš korporantų ir jų bičiulių. Iš kairės: M. Rinkus, R. Staniūnas, A. Rukšėnas, E. Augustinavičiūtė, A. Matulionis, V. Šlapelis, A. Modestavičius ir V. Benokraitis.

K. Gaidžiūno nuotrauka

Korpi Neo-Lithuania stovyklos atidarymo metu clevelandiečiai išpildė programą. Iš kairės: B. Augustinavičiūtė, D. Musteikytė, D. Mačytė, L. Juodytė, N. Grybauskaitė, A. Pivoriūnaitė, D. Benokraitytė, R. Gaidžiūnaitė ir D. Bružaitė.

K. Gaidžiūno nuotrauka

ATIDARYTA NEO-LITHUANIA STOVYKLA

Tu mus sujungi į vieną vainiką, grandį ir simfoniją

Korpi Neo-Lithuania antroji vasaros stovykla sekmadienį, rugpjūčio 30 d., buvo oficialiai atidaryta.

Į Christiana Lodge, Mich., suvažiavo virš 50 stovyklautojų, ir dar tiek svečių. Automobilų lentelės rodė dalyvius iš Ohio, Illinois, New York, Michigan, Kanados...

Sekmadienį ryte stovyklavietėje buvo pakeltos vėliavos ir išklausytos šv. Mišios, kurias atlaikė ir pritaikytą pamokslą pasakė kun. J. Vaišnys S.J., atvykęs iš Chicagos. Po to vyкта į iškilmingą atidarymo posėdį. Posėdį atidarė Korpi Neo-Lithuania CV pirmininkas P. Ališauskas, pabrėždamas stovyklų

naudą ir reikšmę bei paminėdamas praeitų metų pirmosios Korpi Neo-Lithuania stovyklos uždavinius ir atliktus darbus.

Stovyklos rengėjų - Korpi Neo-Lithuania Chicagos skyriaus vardu kalbėjo skyriaus pirmininkas S. Mažulis, kviesdamas visus vertingai praleisti laiką ir stovyklauti korporantiškojo dvasioje.

Inž. J. Jurkūnas, stovyklos vadovas, džiaugėsi, matydamas gausų jaunųjų korporantų skaičių, pabrėždamas, kad jaunoji korporacijos atžala jau suranda savo vietą visuomeninėje ir akademinėje veikloje. Jaunieji kolegos su pasitikėjimu ir noru išėjo pavaduoti senesnių darbe ir gyvenime, tikėdami tomis pačiomis idėjomis, kurias paskelbė prieš 37 metus korporacijos steigėjai.

Stovyklą sveikino inž. E. Bartkus, ALT Sąjungos vardu, kun. J. Vaišnys S.J., J. Našiūnas Tautinio Akademinių Sambūrio Chicagoje vardu. Dr. A. Rudokas ir K. Drunga Lietuvių Rezistencinės Santarvės bei visų neo-lithuanų Vokietijoje vardu. Posėdžio gale P. Ališauskas pristatė stovyklos vadovybę - inž. J. Jurkūnas - vadovas, V. Gulbinaitė - vadovo pavaduotoja, A. Modestavičius - vadovo pavaduotojas.

Šeštadienį, rugpjūčio 29 d., įvyko nuotaikingas susipažinimo vakaras. Programą su tautiniais šokiais, dainomis ir kupletais pravedė A. Modestavičius, o ją išpildė Clevelando skyriaus nariai.

Ši stovykla, anot Ritos Merkelytės, stovyklos laikraštyje Naktibalda II atspausť žodžių, sako:

"Nepamirškime, mes kiekvienas esame gėlė, žydinti plačiojoje lankoje, kiekvienas esame žvaigždė, žėrinti melsvam skliaute, ir taip pat kiekvienas esame skambanti gaida. Bet viena gėlė yra mažytė, ir jos žiedas greit vysta; vienos žvaigždės

dės šviesa silpnutė ir greitai gęsta; vienos gaidos skambesys trumpas ir greitai tilsa. Tik supynus visas gėles į vieną vainiką, regime jo grožį, ir, sujungus visas žvaigždes į vieną grandį, matome tikrą šviesą; tik subūrus visas gaidas į vieną galingą simfoniją, girdime jos melodiją.

Neo-Lithuania! Tu mus sujungi į vieną vainiką, į vieną grandį, į vieną simfoniją. Drauge mes esame stiprūs ir drauge mes laimėsime. Tegul ši stovykla mums padeda sustiprėti vieningoje lietuviškojo dvasioje".

K. Gaidžiūnas

VISI KVIEČIAMI Į NEO-LITHUANIA STOVYKLOS UŽDARYMĄ

Korpi Neo-Lithuania antroji stovykla, kaip jau esame rašę, vyksta p. Linkų vasarvietėje - Christiana Lodge, Edwardsburg, Mich. Telefonu susirius su stovyklos vadovu inž. J. Jurkūnu, paimformavo, kad stovykla vyksta labai geroje nuotaikoje, visiems įsitraukus į stovyklavimo tvarką. Pastoviai stovyklauja 57 korporantai, savaitgaliais stovyklautojų skaičius labai paauga. Atidarymo savaitgalį buvo prisidėję 35 dalyviai, gi uždarymo metu tikimasi, kad stovykloje bus nemažiau 175 asmenų.

Paskutinioji stovyklos paskaita įvyks rugsėjo 12 d., šeštadienį, 5 val. p.p. Ją skaitys adv. Julius Smetona. Tą patį vakarą, 8:30 val. įvyks stovyklautojų ir svečių bendras pasilinksminimas.

Stovyklos uždarymas įvyks rugsėjo 6 d., sekmadienį tokia tvarka:

9:30 val. iškilmingas vėliavakėlimas
9:45 val. pamaldos
3:30 val. po pietų stovyklos uždarymo posėdis. Po uždarymo posėdžio bendra arbata.

8:00 val. vakare stovyklos uždarymo lauzas.

Stovyklos vadovybė maloniai kviečia visus neo-lithuanus ir jų bičiulius tomis dienomis atsilankyti į stovyklą ir drauge pagyventi korporantiškom nuotaikom.

ANGLIJOS miestelio gyventojai kaltino miesto savivaldybę, kad ši nesirūpinanti vandentiekio. Vanduo esą toks blogas, jog gyventojai priversti gerti alų.

OHIO valstybės atstovas Charles A. Vanik savo namuose, esančiuose netolo Washingtono, idėjo naujus patiesalus. Žmonai skundžiantis, kad vienos rūbų spintos durys neatsidaro, Vanik iškėlė duris ir galą nupiovė, bet iš viršaus...

PRASISKOLINĖS Buffalo gyventojas savo testamente įrašė, kad jo grabnešiais būtų šeši didžiausi skolintojai. Testamente taip įrašė: "Jie mane nešė per gyvenimą, tai tegu nuneša ir likusįjį kelio galą".